

ELEKTRO MARIBOR

infotok

marec 2012, letnik XI, številka 43

Interni informacijski list podjetja Elektro Maribor,
podjetja za distribucijo električne energije, d.d.

Za bolj kakovostno oskrbo odjemalcev

Omrežje - izgradnja
zahtevnih objektov v 2012

Ko svoje delo sprejmeš kot izziv,
postane vse zelo enostavno

Hasta la victoria siempre
- vse do končne zmage

4

4 INTERVJU Z VODSTVOM

6 ZGODILO SE JE

- 6 Delovna srečanja za boljši pretok informacij
- 7 Otvoritev polnilnih postaj za električna vozila v Mariboru, Murski Soboti in Lendavi

9 ZA SODELAVCE

- 9 Zakaj moram dohodnino doplačati?

12 IZ STROKE

- 12 Omrežnina?
- 13 Omrežje
- 15 Za bolj kakovostno oskrbo odjemalcev
- 16 Video nadzor RTP-jev
- 18 Posodobitev komunikacijskega omrežja
- 20 Delo pod napetostjo v praksi
- 25 Bolj varno delo

27 DRUŽINA/INOVACIJE

- 27 Misija mogoče
- 28 Inovacijska platforma

29 ENERGIJA PLUS

- 29 Razpis za programe energetske učinkovitosti

31 SINDIKAT/SVET DELAVCEV

- 31 Je luč na koncu hodnika?

33 INTERVJU

- 33 Ko svoje delo sprejmeš kot izziv, postane vse zelo enostavno

36 POTOPI

- 36 Hasta la victoria siempre – vse do končne zmage
- 38 Zelo urejena dežela

41 ZANIMIVOSTI

- 41 Razpis za naj fotografijo

7

18

Jubilejne nagrade

januar, februar, marec, april

Delovna doba	Mesec izpolnitve	Preimek in ime	Lokacija
10	januar	Krošel Boris	Uprava
10	februar	Ukmar Boris	OE MS
10	marec	Erjavec Benjamin	Uprava
10	marec	Malek Matej	OE MB
10	marec	Pongračič Boštjan	OE SB
10	april	Topolnik Simon	OE Ptuj
10	april	Mihaela Šnuderl	Uprava
20	januar	Govedič Božidar	Uprava
20	februar	Cunk Slavko	OE GR
20	marec	Črešnar Ivan	SE MB
20	marec	Lah Marko	OE MB
20	marec	Lorger Boris	OE SB
20	april	Kovačič Dušan	Uprava
20	april	Koser Nikolas	OE MB
30	januar	Dotto Flavio	OE MS
30	februar	Orožim Jože	Uprava
30	februar	Čerpnjak Mirko	SE LT
30	marec	Šturm Danilo	OE SB
30	marec	Kosi Milan	OE GR
35	januar	Talian Franc	OE MS
35	januar	Komidar Radoslav	OE MB

Sodelujte!

Soustvarjajte naš Infotok. Ideje, predloge in prispevke pošljite na infotok@elektro-maribor.si ali jih oddajte v svojih tajništvi.

<http://www.elektro-maribor.si>

Uredniški odbor:

Marko Bračič, David Gril, Bernardka Kos, Marjan Orešič, Matjaž Marko, Miro Pečovnik, Tatjana Vogrinec Bugar, Irena Podgrajšek, Milena Rajh, Boštjan Rous, Jurij Tretjak, Beti-Elizabeta Šlehta, Simona Vauhnik, Zvonko Mezga, Dragan Radulović, Darja Lapov, Jure Brunec, Mihaela Šnuderl, Jože Roškar, Franjo Lavrenčič in Karin Zagornikšek (odg. urednica)

Produkcija: Zadruga

Oblikovna zasnova: Zadruga

Naklada: 1400 izvodov

Tisk: Tiskarna Petrič

Natisnjeno: marec 2012, Letnik XI, številka 43

ELEKTRO MARIBOR d.d.

O ne, to pa ne!

Pomlad je tukaj. Jo čutite? Življenje se prebuja, vsak hip bo vse pričelo brsteti in cveteti. Počutje je bolj sončno. Energija raste. Kako izpeto ... Je pa res, kajne?

Kdaj ste bili nazadnje zunaj, v naravi tako, da ste jo res videli? Da ste jo doživeli? Življenje danes je tako hitro. Včasih se mi zdi, da letni časi kar bežijo mimo, jaz pa jih sploh ne vidim. Saj potarnam, zakaj je spet dež ali pa zakaj ga že tako dolgo ni. Pa zakaj je tako zelo hladno ali zakaj mora biti tako vroče. Pa enkrat mi ne dišijo oblaki, drugič ne sonce. Mogoče je to le zato, ker si ne vzamemo časa, da bi videli vso lepoto in raznolikost okrog nas. Skozi otroške oči pa je dež nekaj krasnega, ker lahko odpreš pisan dežnik. Fino je tudi, ko preneha padati, ker so potem luže in se lahko skače po njih. Ko je mrzlo, pa lahko več puloverjev oblečeš, pa še mamin šal si je fino sposoditi. Sneg je pa tako zakon – sploh takrat, ko se kotališ po njem. Ko je vroče, pa lahko poješ veliko sladoleda. Oblaki so taaakih oblik, da ti res ni dolgčas. Sonce pa skozi okna sije prav na otroške glavice ... Dolgčas? O ne, to pa ne!

Vse je samo stvar perspektive, pogleda. Sami pa se moremo odločiti, kaj bomo videli. Bomo navdušeni in radovedni kot otroci ali se bomo pustili odpeljati v sive vode dolgčasa in vsakdana odraslega sveta?

Poskusimo združiti razlike v izkušnjah dožemanja, zaznavanja, znanja, starosti,

spola tudi v službi. Zagotovo bomo 'odličnejši', če bomo te razlike združili, če bomo delali in živeli v sožitju in se s skupnimi močmi vzpenjali proti zadanim ciljem.

Te dni veliko slišimo o družinskem zakonu. Ste za? Ali proti? Pravzaprav me to sploh ne zanima. Moja družina je takšna, kot je. In ponosna sem, da je prav moja. Vaša je drugačna. Nedvomno. Vam pa je, v to ne dvomim, najljubša. In samo vaša. Družina je osnovna celica družbe, pravijo ... Družina je še toliko več. Družina so ljudje, ki jo sestavljajo. Družine se razlikujejo in spreminjajo – vedno so se in vedno se bodo.

V številki, ki je pred vami, pa se poleg družine dotikamo še mnogih drugih tem, ki bodo prinesle nov pogled na dejavnost, ki jo opravljamo. V tej številki smo precej okrepili vsebine iz distribucije in tako dobro predstavljamo svojo primarno dejavnost. Prav gotovo boste izvedeli marsikaj novega. Pri pripravi te številke sem se, to lahko kar povem, naučila kar nekaj novih stvari. Hvala vsem, ki ste z vsebinami v tej številki sodelovali. Res ste mojstri svojega dela.

Ne nazadnje pa, dragi sodelavci, kako vam je všeč naš Infotok v prenovljeni obleki in z novimi vsebinami?

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

Karin Zagomilšek,
urednica

Besedilo: **Karin Zagomilšek** Fotografija: **Mediaspeed**

Intervju z vodstvom!

Intervju z mag. Borisom Sovičem, novim predsednikom uprave Elektra Maribor!

Funkcijo predsednika uprave v Elektru Maribor ste nastopili 12. marca. Sedaj vas že lahko vprašam, kako se počutite pri nas?

Zelo dobro in z velikim spoštovanjem do naših odjemalcev, zaposlenih in lastnikov. Elektra Maribor je zelo pomembno in ugledno podjetje. Njegovo dejavnost sem na razne načine spremljal in na različne načine tudi sodeloval v njej mnoga leta. Vesel sem, da sem danes v tem kolektivu. Pred nami so izzivi, ki se jih bomo lotevali z veseljem in energijo.

Katere so vaše prve naloge, ki jih boste kot predsednik uprave izpeljali?

Osnovna naloga vseh nas v podjetju je, da si prizadevamo za uresničitev letnega po-

slovnega načrta, kot je bil sprejet. V teh dnevih s sodelavci preverjam posamezne elemente, ki vplivajo na realizacijo tega načrta. Rešujemo tudi tista vprašanja in probleme, ki bi lahko ogrozili izvajanje njegovih temeljnih elementov. Hkrati pa gre še za vrsto drugih operativnih nalog, ki se jih že lotevamo z vso intenzivnostjo in verjamem, da bo takšen tempo ohranjen tudi v prihodnje.

Govorilo se je o reorganizaciji, ki se zaradi izčlenitve tržnega dela družbe obeta Elektru Maribor. Ali lahko pričakujemo kakšne popravke ali večje spremembe? Izčlenitev, ki jo je izvedla družba, je velika sprememba. Trenutno večje reorganizacije

ne načrtujemo, saj menimo, da je glavni cilj, da se skupaj osredotočimo na doseganje ciljev, ki so opredeljeni v poslovnem načrtu in strateških aktih družbe. Izvedene bodo zgolj manjše adaptacije, ki so potrebne z vidika izčlenitve. Akt o sistemizaciji pa je treba spremeniti, da bo upošteval nove danosti, torej izločeno dejavnost, priporočila lastnika – vzpostavitev notranjih kontrol in še nekatere druge poteze, ki so nujne zato, da bi bil akt usklajen s potrebami družbe. Velikih potez reorganizacije pa zaenkrat ne potrebujemo, ker menimo, da je družba primerno organizirana. Spremembe bodo izvedene le, če bi katera od organizacijskih oblik ovirala izvajanje poslovnih in strateških načrtov.

Katere so pomembnejše razlike v poslovanju po izčlenitvi hčerinske družbe?

Tukaj je šlo za res korenito spremembo. Tržna dejavnost je bila izčlenjena, ostala pa je v pretežni meri regulirana dejavnost oziroma dejavnost sistemske narave. To je za vsako družbo, za našo pa še posebej, zelo velika sprememba, ne samo finančno, ampak tudi v siceršnjem delovanju. Sedaj se vzpostavljajo nove relacije do hčerinske družbe, novi elementi, ki bodo omogočali učinkovito poslovanje v novem okviru. To za nas in ostale družbe s področja distribucije v Sloveniji pomeni nov izziv.

Kakšni so vplivi izčlenitve na naše finančno stanje?

V kratkem bodo znani rezultati za leto 2011. Poslovni načrt za leto 2012 že upošteva novo danost in v tem trenutku se precej ukvarjamo s tem, kako vzpostaviti čim učinkovitejše sodelovanje na različnih ravneh, da bi bili ti učinki čim ugodnejši.

Kateri so dodatni viri zaslužka za Elektro Maribor, ki ne izhajajo neposredno iz naše primarne, osnovne dejavnosti?

Družba nekatere izmed teh aktivnosti že zelo intenzivno izvaja. S svojo ponudbo, ki jo prav v teh dneh še širimo, smo pomemben partner lokalnim skupnostim in podjetjem. Menim, da si moramo tudi v prihodnje prizadevati, da bi svojo temeljno dejavnost čim učinkoviteje in uspešneje izvajali v zadovoljstvo uporabnikov. Hkrati pa moramo skladno z razvojem in potrebami razviti še dodatne dejavnosti, ki so povezane z osnovno dejavnostjo. Izhajamo iz tega, da bi našim uporabnikom zagotavljali tiste storitve, ki jih le-ti od nas tudi pričakujejo – da bodo trajnostno oskrbljeni s kakovostnimi energetske storitvami.

Kateri so glavni načrti naše družbe za leto 2012?

Glavni načrti izhajajo iz sprejetega poslovnega načrta. Uprava vidi svoj primarni cilj v uresnitvi teh ciljev skladno s pričakovanji zaposlenih in lastnikov ter tako, da bi bili naši odjemalci – tako gospodarstvo kot prebivalstvo – stabilno in učinkovito oskrbljeni z električno energijo.

Kakšna je vaša ocena poslovanja družbe Elektro Maribor v letu 2011?

Rezultati bodo znani v kratkem. Ko bodo na mizi, pa se bo o njih dalo tudi kaj več reči.

Pojavljajo se govorice, da nas je v Elektru Maribor preveč zaposlenih. Kako je s tem?

V letnem poslovnem načrtu Elektra Maribor je zapisano, da število zaposlenih konec leta 2012 ne bo preseglo 764 zaposlenih, in to je okvir, ki se ga nameravamo zaenkrat držati.

Kakšno je vaše mnenje o ugledu Elektra Maribor v širši skupnosti? Kako ga bomo gradili oziroma nadgrajevali?

Elektro Maribor oskrbuje z energetske storitvami več kot 220.000 odjemalcev na območju severovzhodne Slovenije, je druga največja družba v Sloveniji s tega področja. Zato ima velike odgovornosti in jih tudi zavzeto izvaja, da bi bila velika pričakovanja gospodarstva in prebivalstva tudi uresničena. Družba po kakovostnih in vseh ostalih kazalcih dosega zastavljene cilje. Seveda pa si moramo postaviti visoke cilje tudi za prihodnje, zato da bi naše prebivalstvo in gospodarstvo lahko bilo deležno vseh prednosti, ki jih prinaša razvoj energetike – mislim zlasti na nove storitve, med katerimi je elektromobilnost, in prednosti, ki jih prinašajo aktivna omrežja. Vse to so znanilci velikih sprememb in Elektro Maribor ima ambicijo, da je njihov akter.

Lastnik zahteva, da »zategnemo pasove«, to pomeni zmanjšanje pravic, ki so si jih delavci izborili s kolektivno pogodbo. Kakšno je vaše stališče do delovanja sindikata in v kolikšni meri ste pripravljeni z njim sodelovati v korist zaposlenih?

Sindikat je zelo pomemben partner, ki je vreden upoštevanja. Odnosi z zaposlenimi so urejeni tudi s kolektivno pogodbo. Pred leti sem bil kot državni sekretar sodelnik pri podpisu te kolektivne pogodbe. Takrat sem se tudi intenzivno pogajal s sindikati in dosegli smo sporazum – resda v drugačnih razmerah, kot so danes. Tudi za prihodnje si želim, da bi čim aktivneje lahko delali v skupno dobro. Poslovodstvo pa mora upoštevati tudi stališča lastnika. V 27/a členu našega statuta je zapisano, da je uprava dolžna upoštevati kodeks upravljanja družb v državni lasti in smernice poročanja družb s kapitalskimi naložbami ter priporočila AUKN oz. priporočila Vlade RS. To je za upravo in družbo kot celoto obvezujoče določilo.

Kar pa zadeva letošnjo situacijo, je vsakomur jasno, da so gospodarske razmere ne le v naši državi, ampak tudi v Evropi zelo zaostrene. Mnoge države sprejemajo v tem pogledu zelo jasne ukrepe, ki so usmerjeni v to, da se zagotavlja finančna disciplina, da so uravnoteženi prihodki in odhodki v državnih proračunih in blagajnah, ki so s tem povezane. Mnoge vlade, in naša ni izjema, so sprejele ali pripravile zelo jasne varčevalne namere in jih tudi izvajajo. Države se tako sedaj soočajo z novimi izzivi. Prednost Slovenije je njena večja socialna povezanost in vsekakor je naša ambicija, da to ohranimo tudi v prihodnje. Kar zadeva našo dejavnost, je specifična toliko, da moramo tudi v sedanjih razmerah ves čas zagotavljati – 24 ur na dan in 7 dni v tednu – stabilno in zanesljivo oskrbo z električno energijo za prebivalstvo in gospodarstvo – kar pomeni, da krčenje ne pride v poštev, ker bi ogrozilo temelje delovanja gospodarstva in standarda prebivalstva. Mi moramo tudi v takih razmerah zagotavljati čim višjo kakovost oskrbe. To je naša ambicija tudi v prihodnje. Zato je na področju energetske oskrbe zagotovo nekaj specifik, ki jih je v pogajanjih med socialnimi partnerji potrebno tudi upoštevati.

V teh dneh ste bili na delovnih srečanjih po vseh enotah naše družbe. Kakšen je vaš končni vtis s teh srečanj?

Zelo dober. Vsem zaposlenim se želim zahvaliti za prijazen sprejem. Vesel sem teh stikov z zaposlenimi in si jih želim tudi v prihodnje. To je zame dobrodošla priložnost, da navežem osebni stik in da predstavim temeljne zamisli, vizijo našega delovanja v obdobju, ki je pred nami. Tudi v prihodnje si bom prizadeval, da bodo stiki z zaposlenimi čim bolj neposredni. To danes omogočajo tudi sodobne komunikacije, kljub temu pa menim, da je osebni stik še vedno zelo pomemben in kolikor bo le mogoče, si bom zanj tudi prizadeval.

Pa še vprašanje za konec. Kje vidite Elektro Maribor čez deset, dvajset let?

Kot vodilno podjetje za oskrbo z naprednimi energetske storitvami, ki bo pomemben akter pri zagotavljanju le-teh, zlasti pa pri zagotavljanju neprekinjene, kakovostne in vsekakor trajnostne energetske storitve. ⚡

Zgodilo se je ...

OSNOVNI CERTIFIKAT

**Družini
prijazno
podjetje**

Delovna srečanja za boljši pretok informacij

Lani smo v Elektru Maribor pridobili osnovni certifikat Družini prijazno podjetje. Izbrali smo deset ukrepov, za katere se je podjetje zavezalo, da jih bo v treh letih oz. po zastavljenem planu implementacije vpeljalo v prakso.

Eden izmed teh ukrepov so tudi delovna srečanja, ki smo jih imeli v decembru, ko se je zastopnik družbe, Silvo Ropoša, udeležil srečanj na vseh območnih in storitvenih enotah (na vsaki je aktivno sodeloval tudi vodja enote) in upravi.

Namen delovnih srečanj je, da pričnemo z udeležanjem ukrepa, ki smo si ga zadali s certifikatom Družini prijazno podjetje in da spregovorimo o težavah in izzivih, s katerimi se spopadamo v Elektru Maribor. Srečanja so in še bodo zaposlenim omogočila, da bolj neposredno spregovorimo tako drug z drugim kot tudi upravo. To je bila priložnost, da dobimo konkretne odgovore na vprašanja. Mnogi so to priložnost tudi dobro izkoristili – kar je bil tudi njen namen.

Podanih je bilo kar nekaj vprašanj, idej in pobud. Delovna srečanja se morajo tudi zaradi dobrega odziva nadaljevati, in sicer: predvidena so mesečna delovna srečanja vodij enot z zaposlenimi in letna srečanja uprave z zaposlenimi po enotah. Srečanja so namenjena pogovorom in pretoku informacij med zaposlenimi in vodstvom o poslovanju podjetja in organiziranju delovnega procesa. ⚡

Besedilo: **Karin Zagomilšek**

Božiček med malčki

Še kako drži trditev, da odrasli po duši ostajamo otroci. Otroško razposajena in dobre volje sem se počutila v decembru 2011, ko sem skupaj z otroki zaposlenih gledala lutkovno predstavo Žaba Greta.

V Elektru Maribor obdarujemo otroke zaposlenih, odkar pomnim. Včasih je to opravil dedek Mraz, že nekaj let pa to naredi božiček. Seveda je bilo otrokom tudi letos popolnoma vseeno, kako je temu možaku ime, le da je prinesel darilo.

Nastop najpogumnejših ..., zapeta pesmica, krajša deklamacija ..., potem pa ... Opazovala sem jih, kako nestrpnost so čakali, da zaslišijo svoje ime. Končno ... Rok ..., Mateja ..., Katarina ..., Rene ..., Olivija ..., David ... in nato stegnjene otroške roke proti veliki vrečki zelene barve kot Gretka. Darilo Božička ..., radost na obrazu ... Ja, vse to je bilo videti.

Ne, ne, le kdo bi čakal, da pride domov in pogleda v vrečko. To se mora narediti čim prej in drobne ročice so takoj segle vanjo. Seveda Karin, Aleša in mene ni zanimalo, kaj je v vrečki, mi smo vedeli ..., za ostale pa je bilo to prijetno presenečenje. Krasno je bilo videti zadovoljne obraze otrok in tudi staršev ob odhodu iz dvorane Lutkovnega gledališča v Mariboru.

Veselim se in bodimo radovedni, kaj neki bo prinesel možak s kučmo in belo brado v decembru 2012. Vas zanima? Mene tudi ... ⚡

Besedilo: **Irena Podgrajšek**
Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

Srečanje upokojencev

Ob zaključku leta se tradicionalno srečujemo z upokojenci. Brez izjeme. Prijetna druženja se decembra organizirajo v celotnem podjetju. Tudi v letu 2011 je bilo tako.

Upokojeni sodelavci so del naše družbe in tisti, ki so pred nami opravljali delo v podjetju. Služba je torej del našega življenja. V mislih ostaja tudi takrat, ko smo svoje delovno mesto že davno prepustili sodelavcu. Vsako leto se veselim srečanja z njimi. Letos sem prvič v naši sredini pozdravila sodelavce, ki so delali na upravi. Nismo delali skupaj. Veliko sem jih poznala samo po glasu, preko telefonov, nekatera imena sem večkrat prebrala v telefonskem imeniku, kljub temu pa je bilo naše srečanje prisrčno.

Restavracija Eldom je tudi tokrat pripravila dobro pogostitev. Pozdrav zastopnika družbe, Silva Ropoše, vsem prisotnim je bil tisti del dogodka, ki je dal druženju še poseben pomen.

Odlično kosilo, kozarčki vina in zanimivi pogovori so družili Emo, Sonjo, Malčko, Herto, Benca, Vreznarja, Kolarja, Lozarja, Lutarja, Šuška, Kočunika ... v pozno popoldne tega dne. Krasna družčina so bili.

Želimo si, da se ponovno srečamo prav vsi v decembru 2012 in da pridejo tudi tisti, ki jih v letu 2011 ni bilo. ⚡

Besedilo: **Irena Podgrajšek**
Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

Zaposlitveni karierni sejem Moje delo 2011

23. in 24. novembra 2011 je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal zaposlitveni karierni sejem **Moje delo 2011**, ki ga je letos že devetič organizirala družba **Moje delo**. Vsako leto ga obišče od 10.000 do 17.000 obiskovalcev.

Sejem je dobra priložnost za iskalce zaposlitve. Obiskovalcem omogoča, da spoznajo potencialne delodajalce, dobijo nasvete, kako do ustrezne zaposlitve, kako načrtovati kariero, napisati življenjepis, opraviti karierne teste ... Obiski predavanj so brezplačni, teme pa zanimive. Podjetja predstavijo zaposlitvene priložnosti, kako se vodi in načrtuje kariera, kakšne so karierne priložnosti v slovenskih podjetjih in v tujih korporacijah, zaposlovanje v Evropski uniji ter drugod po svetu. Sodelovanje na kariernem sejemu pomeni tudi dobro promocijo podjetja. Elektro Maribor se je na sejemu predstavil že šestič. Obiskovalci so se lahko pogovorili z našo sodelavko kadrovske službe, Andrejo Zorko. Odlično je opravila svoje delo, mi pa smo se dobro opremili s predstavitvenim gradivom. Glede na trenutno gospodarsko situacijo je pomembno, da iz sejemskega nastopa iztržijo največ. Kot podjetje smo se pojavili v več medijih, se predstavili na spletni strani, imeli kratko predstavitev v sejmski prilogi, profil podjetja pa je bil vključen tudi v sejmski vodnik, ki ga prejme vsak obiskovalec podjetja. ⚡

Besedilo: **Aleksandra Kohek**
Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

Otvoritev polnilnih postaj za električna vozila

Januarja smo v Elektru Maribor v uporabo predali prvo hitro polnilno postajo za električna vozila v Sloveniji, ki vozilo napolni v 15 minutah do 60 %, v pol ure pa do 80 %. Še dve klasični polnilnici smo odprli februarja v **Murski Soboti** in v **Lendavi**.

Ob otvoritvi hitre polnilnice smo pripravili okroglo mizo, na kateri so sodelovali gostje iz stroke. S temi otvoritvami gre Slovenija v razvoju e-mobilnosti v korak z ostalimi članicami EU.

V Mariboru je bil slavnostni govorec mag. Tomaž Kandler, podžupan mesta Maribor. Poudaril je, da je nujno potrebno imeti več polnilnic, država pa naj subvencionira nakup vozil ter spodbuja povečanje deleža obnovljivih virov. Na otvoritvi v Murski Soboti je bil slavnostni govorec župan mesta, gospod Anton Štihec, v Lendavi pa podžupan, Stanislav Gjerkeš.

Zavedamo se svoje vloge pri seznanjanju širše javnosti z električno mobilnostjo. Tako smo prvi nabavili električni vozili, ju predstavili javnosti ter ljudem prikazali enostavnost njenega polnjenja.

Obratovanje polnilnih postaj v vseh regijah je pomembno tudi z vidika informiranja in izobraževanja ciljnih skupin javnosti, npr. šolarjev in študentov ter neposredno zainteresirane splošne javnosti. ⚡

Besedilo: **Irena Podgrajšek**
Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

Učenci na obisku

V Elektru Maribor o svoji dejavnosti in o negativnem vplivu škodljivih emisij na okolje izobražujemo učence.

V februarju in marcu so našo družbo obiskali trije devetošolci s profesorico 2. osnovne šole Slovenska Bistrica. V šoli s svojo mentorico pripravljajo raziskovalno nalogo o onesnaževanju zraka s prometom. V to nalogo so kot alternativo vključili tudi E-mobilnost. Prav zato so jih zanimala naša električna vozila in polnilna postaja zanje. Povabili smo jih na ogled in pogovor na našo OE Maribor z okolico.

Skupaj s predstavniki Elektra Maribor ogledali Mitsubishijevo električno vozilo i-MiEV, ki je ravno kar prispelo na hitro polnjenje.

Nad videnim in slišanim so bili učenci navdušeni. Mi pa jim želimo uspešno izdelavo raziskovalne naloge.

Obiskali so nas tudi učenci osnovne šole Bojana Illica iz Maribora.

Seznani smo jih z delovanjem Elektro Maribor, jim predstavili avto na električni pogon, obiskali so DCV, kjer so spoznali njegove osnovne funkcije in okvirni potek odprave različnih okvar na distribucijskem omrežju.

Pripravili smo jim predstavitev »Od elektrarne do vtičnice«. V njej smo prikazali pot električne energije do naših domov. ⚡

Besedilo: **Karin Zagomilšek**
Fotografija: **Matjaž Marko**

Besedilo: Dr. Rad

... in od kod Infotok?

Družbena baza je podlaga za družbeno nadgradnjo in ne obratno

Zgodba iz gimnazije, ki mi je ostala v spominu, pravi, da je horda najstarejša in najbolj nerazvita oblika družbenega življenja ljudi. Nastala je iz tropa, v katerem so živel praljudje, in predstavlja začetek družbenega življenja. Zaradi boljših pogojev za preživetje (lažje so poiskali hrano, lažje so lovili večje živali, varnejši so bili pred zvermi ...) so se praljudje začeli družiti v večje skupine.

In kot nadaljuje zgodba: v hordi se je pojavila tudi prva delitev dela. Delitev dela je bila spontana in naravna po starosti in spolu. Tako so ženske predvsem skrbale za potomstvo ter se ukvarjale z nabiranjem plodov, rastlin in drv za ogenj (v zgodovini je tudi zapisano, da ogenj predstavlja eno izmed prvih človekovih iznajdb), medtem pa so moški hodili na lov in ribolov.

Torej, da bi preživel, je moral najprej pračlovek in potem še človek vsak dan pridelati toliko dobrin, da je zadovoljil svoje biološke potrebe, da je sebi zagotovil golo preživetje. Razvoj pridobivanja dobrin za preživetje je skozi čas tekel svojo naravno razvojno pot. V nekem

trenutku je na ugodni geografski lokaciji in v ugodnih klimatskih razmerah razvoj znanja in pripomočkov za ribolov, lov in poljedelstvo dosegel tak nivo, da se je začelo proizvajati več dobrin, kot je bilo potrebno za golo preživetje. In nekega lepega dne so si sredstva za proizvodnjo in višek pridelka začeli lastiti posamezniki. Takrat se je zgodil zgodovinski trenutek, človek je začel izrabljati drugega človeka, začel se je razpad pračloveške skupnosti, začelo se je obdobje suženjstva.

Ekonomije starih civilizacij (stari Egipt, antična Grčija, stari Rim) so temeljile predvsem na osvajalnih vojaških pohodih in delu sužnjev. Suženjstvo je nastalo po vojaških pohodih, ko so ujetnike uporabili kot delovno silo, posameznikom pa je omogočilo, da jim ni bilo treba delati ali proizvajati. Imeli so sredstva za proizvodnjo in sužnje. Svoje premoženje so večali s pobiranjem davkov in novimi osvajalnimi vojaškimi pohodi. Postopno so cele družine začele živeti na račun težkega suženjskega dela.

Očitno je, da je bil še več dobrih nujen predpogoj za pojav višjih oblik družbene zavesti. V taki družbeni realnosti so nastale religija, morala, filozofija, znanost in umetnost. Zdi se, da pogosto »pozabimo« (tako svet kot države, interesne skupine in posamezniki), od kod družbena nadgradnja in višje oblike družbene zavesti. Ko posameznik to pozabi ali če tega ne ve, pride v konflikt z okoljem. Spomnim se dogodka pred približno dvajsetimi leti, ko sva se v nekem pogovoru s starejšo hčerko, ki je bila takrat stara kakih pet let, dotaknila vprašanja, od kod mleko v njeni skodelici. Odgovorila je: »Iz tetrapaka.« »A res!? Od kod pa pride v tetrapak?« sem jo vprašal. »Ja, iz hladilnika,« se tamala ni dala. »O ja! Od kod pa v hladilnik?« sem nadaljeval. »Iz trgovine,« je bila še naprej samozavestna hčerka. »No, od kod pa v trgovino?« sem vztrajal. In nastopil je molk na drugi strani. Veriga znanja je bila prekinjena. »No, od kod mleko v trgovini?« sem ponovil vprašanje. Molk na drugi strani je nakazoval odgovor. Kaže, da so bili vse

pobarvanke, slikanice in otroške knjige ter pogovori na to temo zaman.

In ker so se bližali prvomajski prazniki, se je družine odločila, da bo praznike preživela na eni izmed čudovitih turističnih kmetij v Selu pri Bledu. Tam sta moji hčerki med drugim videli in doživeli celoten proces pridelave mleka in mlečnih izdelkov. Upam, da si bosta to zapomnili (če bo treba, gremo spet v Selo pri Bledu). Nekaj let pozneje se je zgodba skorajda ponovila. Izhodišče teme je bil denar. Ko me je hčerka prosila, naj ji kupim prvega tamagočija, in sem se poskusil izveči iz te godlje z izgovorom, da nimam denarja, mi je svetovala: »Daj kartico v bankomat, pa boš dobil denar.«

No, če otrok česa ne ve ali kaj pozabi, še ni tako hudo. Kriza nastopi, ko odrasli česa ne znajo (pa bi to morali glede na svoj položaj v družbi) ali pa »pozabijo«. Zato me niti malo ni presenetilo, ko sem kaki dve leti nazaj (sredi aktualne svetovne ekonomske krize) prebral, da je v ekonomskih krogih na zahodnih univerzah (in še posebno na univerzah čez lužo) najbolj brana literatura nam dobro znano delo Das Kapital še bolj znanega avtorja Karla Heinricha Marxa. Več kot očitno je, da »razviti« svet in njegova ekonomija ne moreta več funkcionirati na praksi, ki je zelo lepo opisana v enem izmed komentarjev v mariborskem dnevniku: »Njen (irski) pospešeni razvoj je namreč temeljil na pospešenem zadolževanju, prevladoval je občutek, da je poceni denar na voljo v neomejenih količinah, da je gospodarska rast lahko neskončna, finančni sektor s svojimi novimi produkti, ki jih nihče ni razumel, pa čarobna rešitev za razcvet.« Z drugimi besedami, postalo je popolnoma jasno, da morajo tisti, ki želijo ven iz aktualne (ekonomske) krize, spet začeti delati. Morajo se zavedati, kaj je družbena baza in kaj družbena nadgradnja ter njuna naravna povezava oziroma, da samo iz realne proizvodnje izhajajo višje oblike družbene zavesti, dobra socialna politika, dobro šolstvo, zdravstvo, šport, zabava ...

Ja, res, od kod naš Infotok? ⚡

Zakaj moram dohodnino doplačati?

Dohodnina 2011

Doplačilo dohodnine med zaposlenimi povzroči veliko slabe volje. Pogosto slišimo komentarje, nejevoljo in vprašanje: Zakaj moram dohodnino doplačati, če mi delodajalec ob izplačilu dohodkov odvede akontacijo dohodnine v skladu s pravili?

Do konca januarja 2012 smo od izplačevalca dohodkov prejeli obvestilo o skupnem znesku dohodkov, prejetih v letu 2011, od katerih smo fizične osebe, rezidenti Republike Slovenije, zavezanci za plačilo dohodnine. Marsikdo je s pomočjo programa že preveril, ali bo prejel vračilo dohodnine in kolikšno bo vračilo ali bo moral dohodnino doplačati. Izračun dohodnine lahko namreč enostavno in hitro naredimo s pomočjo programa za testni izračun dohodnine, ki je dostopen na spletni strani Davčne uprave RS.

Zakaj doplačilo dohodnine?

Ko boste ob izračunu dohodnine nejevoljno ugotovili, da boste dohodnino morali doplačati, boste morda najprej pomislili, da so v računovodstvu zagotovo naredili napako, vsaj tako pogosto napačno razlagajo na davčni upravi, kadar zaposleni povprašajo o razlogih za doplačilo. Precej nestrokovno odpravijo davčne zavezance z odgovori, da morajo dohodnino doplačati, ker jim je podjetje med letom obračunavalo prenizko akontacijo dohodnine. Dejstvo sicer je, da je treba dohodnino doplačati, ker je bilo med letom plačano premalo. Razlogi za to so lahko zelo različni ter odvisni od vrste prejetih dohodkov, morebitne spre-

membe višine plače med letom in od uveljavljanja davčnih olajšav med letom. V podjetju ob vsakem izplačilu dohodkov bodisi iz delovnega razmerja bodisi iz drugih dohodkov obračunamo akontacijo dohodnine v skladu z Zakonom o dohodnini. Vsakokratno izplačilo plače se obdavči po zakonsko predpisani dohodninski lestvici za posamezno leto glede na davčno osnovo in ob upoštevanju davčnih olajšav. Na plačilni listi lahko pod postavko »osnova za dohodnino« hitro ugotovimo, v kateri dohodninski razred zapademo glede na bruto dohodek in ali smo morda na zgornji meji nižjega dohodninskega razreda. Če pogledamo mesečno dohodninsko lestvico za leto 2011, je zgornja meja prehoda iz 1. v 2. dohodninski razred 636,20 eur osnove za dohodnino, iz 2. v 3. pa 1.272,40 eur osnove za dohodnino. Če je bruto plača na zgornji meji nižjega dohodninskega razreda, lahko povečanje plače (napredovanje, dodatki) sredi leta povzroči prehod v višji doho-

dninski razred obdavčitve. Enak učinek ima prejem dodatnih dohodkov (regres, jubilejne nagrade, podjemne pogodbe, sejnine ipd.). Na letnem nivoju bo tako skupni znesek vseh dohodkov morda presegel mejo za nižji dohodninski razred in bo zapadel v višji razred dohodninske lestvice, kar pomeni, da se vsi prejeti dohodki v davčnem letu obdavčijo po višji stopnji in posledično pride do tega, da je potrebno dohodnino doplačati. Na te razlike izplačevalec plače ne more vplivati. Zakonske podlage za drugačno obračunavanje dohodnine ni. Ni mogoče obračunati več ali manj, ampak glede na osnovo za dohodnino in glede na bruto dohodek.

Razlog za doplačilo dohodnine je tudi, da nekdo prejema nizko bruto plačo in se mu ob plačilu akontacije dohodnine upošteva višja olajšava. V dohodninski lestvici so tri stopnje olajšave: splošna (261,96), srednja (350,48, če znaša mesečni bruto dohodek med 861,90 EUR in 997,10 EUR) in višja (517,14, če je mesečni

bruto dohodek nižji od 861,90 EUR). To pomeni, da med letom ob posameznih izplačilih prejmemo višji neto dohodek, dohodnine pa plačamo manj, vendar lahko na letnem nivoju z dodatnimi dohodki (regres, jubilejne nagrade, božičnica, invalidnina in drugi) presežemo zgornjo mejo višje olajšave, kar ima za posledico doplačilo dohodnine. Za večino zaposlenih z nižjimi dohodki, ki dodatno dobivajo še druge dohodke (predvsem zaposleni za 4 ure, ki prejema še invalidnino), je lahko to zelo zavajajoče, saj bodo pri letnem izračunu dohodnine najverjetneje dohodnino morali doplačiti. Temu se je možno izogniti z izjavo delodajalcu, da želite, da se pri izplačilu plače dohodnina obračuna samo po splošni olajšavi. Med letom bi sicer prejeli manjši neto in plačali več dohodnine, vendar do doplačila dohodnine pri letnem poročanju iz tega razloga ne bi prišlo.

Vzrok za doplačilo dohodnine nastane v večini primerov pri izplačilu regresa in jubilejnih nagrad, kjer se dohodnina obračuna po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka zaposlenega. V praksi to pomeni, da zaposleni z višjimi plačami pri enakem bruto znesku regresa dobijo nižje neto izplačilo, saj je pri njih povprečna stopnja dohodnine višja. Tisti z nižjimi dohodki in posledično nižjo povprečno stopnjo dohodnine bodo pri višjem znesku regresa od njihove bruto plače plačali manjšo akontacijo dohodnine, kot bi bilo glede na lestvico potrebno. Tudi to je lahko razlog za doplačilo dohodnine pri letnem izračunu.

Niste vedeli, pa ste se spraševali ...

Informativni izračun dohodnine nam je davčna uprava dolžna poslati najkasneje do 15. junija 2012. Prvi izračuni bodo odposlani konec marca 2012. Ob prejemu informativnega izračuna svetujemo, da preverite, ali se podatki o dohodkih ujemajo s podatki, ki ste jih prejeli od izplačevalca dohodka, ter predvsem, če so upoštevane vse olajšave, do katerih ste upravičeni. Če boste ugotovili, da je izračun dohodnine napačen, morate v 30 dneh od datuma odpreme na pristojni davčni urad poslati ugovor na predpisanem obrazcu, ki je dostopen na vseh davčnih uradih in objavljen na spletni strani Davčne uprave RS.

Če informativnega izračuna dohodnine do 15. junija ne boste prejeli, najprej preverite, če je bil sploh sestavljen in poslan. To lahko najhitreje preverite na njihovi spletni strani prek VIDE (virtualne davčne asistentke) z vnosom svoje davčne številke. Če ugotovite, da izračun ni bil izdelan, sta dolžni dohodninsko napoved vložiti sami, in sicer od 15. junija do 31. julija 2012.

Dohodnino je možno plačati tudi po obrokih, in sicer na podlagi vloge, ki jo lahko predložimo pri kateremkoli davčnem uradu. Pri tem ni potrebno izpolnjevati nobenih kriterijev glede socialnih razmer, zadošča zgolj posredovana vloga, na podlagi katere je možno plačilo dohodnine na največ tri obroke. Vloga je ugodena vsakemu zavezanecu za dohodnino ne glede na njegov socialni položaj. Obstaja tudi možnost za odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo dohodnine na največ 24 obrokov, vendar mora pri tem načinu zavezanec izpolnjevati določene socialne pogoje. Seveda nam bo za odloženo plačilo davčna uprava obračunala obresti po evropski medbančni obrestni meri za ročnost enega leta, ki bo veljala na dan izdaje odločbe o obročnem plačilu.

Bo že tako, da je doplačilo dohodnine vedno povezano z nejevoljo, nihče noče še ene položnice več, ki jo je potrebno plačati, sploh v teh kriznih časih. Hočemo ali nečemo, na koncu je potrebno plačati toliko, kot zahteva zakon. V tolažbo lahko upamo, da bo v prihodnje dohodninska lestvica dopolnjena še s kakšnim dohodninskim razredom več. Slednje bi za marsikaterega prejemnika dohodka pomenilo, da ne bi prešel v najvišji razred obdavčitve. ⚡

Vir: www.durs.gov.si/si/aktualno/dohodnina_2011/

„Če ugotovite, da izračun ni bil izdelan, sta dolžni dohodninsko napoved vložiti sami, in sicer od 15. junija do 31. julija 2012.“

Vprašali smo...

V naše kraje se je zelo po tiho prikradla pomlad, nekaj tednov nazaj pa smo bili priča pravemu sibirskemu mrazu in glede na to, da moramo tudi v takih pogojih opravljati svoje delo, smo nekaj sodelavcev povprašali o delu in pogojih dela v »sibirskem mrazu«.

Emil Sraka: »Delo v takšnih pogojih je zelo težko, še posebej takrat, ko so kakšni defekti, ker takrat stranke še bolj pritiskajo na nas, vendar jim tudi v teh pogojih poskušamo pomagati in čim prej odpraviti defekt. Pri svojem delu pa se srečamo tudi s strankami, ki nas razumejo in nam ponudijo čaj in druge 'tople napitke'.«

Branko Meničanin: »Razmere za delo so bile zelo težke, delo je potekalo normalno, k temu pa so pripomogle tudi naše stranke, ki so nam večkrat dostavile čaj in ostale napitke.«

Matjaž Küčan: »Ko enkrat začneš delati ... V teh pogojih moraš delati celi čas, 'nesmiš se doj rasladiti, ka ovači te je mrzlo kak psa'.«

Besedilo: **Boštjan Rous**

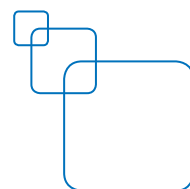
Infotok v prenovljeni podobi in zasedbi

Intenzivno delaven, kreativno obarvan, operativen in vizionarski je bil prvi letošnji sestanek uredniškega odbora Infotoka, na katerem smo začrtali smernice delovanja in razvoja časopisa v prihodnje. Lotili smo se tudi vsebinske zasnove prve letošnje številke. Časopis smo razdelili na vsebinske sklope oziroma rubrike, da bo časopis bolj pregleden. Vabimo vas, da se nam pri ustvarjanju vsebin pridružite! ⚡

Besedilo: **Karin Zagomilšek**
Fotografija: **Boštjan Rous**

Sem ti všeč? Nova podoba Infotoka

S prenovo rubrik in vsebin glasila se je uredništvo odločilo, da temu primerno spremeni tudi njegovo vizualno podobo, da bo glasilo tako bolj urejeno, pregledno in zanimivo za branje.

Osnovno vodilo pri oblikovanju je bilo, da glasilo po vizualni plati odseva naravo in kulturo podjetja, da je prepoznavno, da se zaposleni lahko z njim poistovetijo in ga vzamejo za svojega.

Namen grafične prenove ni bila zgolj nova podoba internega glasila, temveč prilagoditev izgleda novem konceptu razširjene vsebine, predvsem pa smo želeli vsebino vizualno narediti preglednejšo, bolj berljivo in privlačnejšo.

Dela smo se lotili profesionalno, tako da smo najprej preučili pravila oblikovanja dosedanjega Infotoka, upoštevali smo novo vsebinsko delitev rubrik, uporabili pa smo prepoznavne elemente celostne grafične podobe Elektra Maribor, torej vašo rdečo, modro in zeleno barvo, grafične elemente kvadratkov in tip pisave.

Oblikovanje tekstov

Na splošno velja, da dolgi teksti bralca

odvrnejo od branja, zato smo oblikovanju teksta namenili največ pozornosti. Monotonost dolgega besedila smo za lažje branje in razumevanje vsebine razbili z več grafičnimi elementi, podnaslovi, poudarki v tekstu in podobno.

Barvno poudarjeni naslovi in ločeni podnaslovi bralcu že s hitrim pregledom ponudijo najpomembnejše informacije o temi članka. Monotonost teksta razbijemo tudi z več fotografijami, zato v novem Infotoku več prostora namenjamo fotografijam, ki vsebino dodatno vizualizirajo in bralca bolj pritegnejo k branju članka.

Ker smo postopek prenove Infotoka z uredništvom že vnaprej skrbno načrtovali, je nastajanje prvega prenovljenega glasila lahko steklo. Upamo, da vam je nova podoba všeč in da vas bo še bolj pritegnila k branju. ⚡

Besedilo: **Zadrga**

Besedilo: **Franc Toplak**

Omrežnina?

Plačilo omrežnine za priključno moč po 1. januarju 2012

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah energetskega zakona (EZ-E) je 11. februarja 2012 sistemski operater distribucijskega omrežja električne energije SODO d.o.o. in s tem tudi podjetja za distribucijo električne energije v Sloveniji, ki zanj po pogodbah o najemu infrastrukture izvajajo dejavnosti sistema operaterja distribucijskega omrežja električne energije, dobil zakonsko podlago, da končnim odjemalcem električne energije, ki svoje objekte prvič priključujejo na omrežje ali povečujejo priključno moč že priključenih objektov, spet zaračunava omrežnino za priključno moč.

Omrežnina za priključno moč je enkratni znesek, katerega višina je odvisna od veliko-

sti priključne moči objekta in od uvrstitve v skupino končnih odjemalcev. Za SODO je to zagotovljen namenski vir za financiranje naložb v ojačitve in razvoj obstoječega elektroenergetskega omrežja, ki so posledica povečanja priključne moči končnih odjemalcev. Kot je znano, je Ustavno sodišče RS z odločbo razveljavilo EZ-E v delu, ki se nanaša na povprečne stroške priključevanja v Splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije. Glede povprečnih stroškov priključevanja (omrežnina za priključno moč) je ustavno sodišče ugotovilo neskladnost določil prejšnjega akta za omrežnino z zakonom in ustavo, kar velja tudi za sedaj veljavni Akt o omrežnini.

Razveljavitev členov navedenih aktov, ki se nanašajo na obveznost plačevanja omrežnine za priključno moč, je začela učinkovati 1. 1. 2012. Plačevanje omrežnine za priključno moč, določeno v podzakonskih aktih, je v nasprotju z zakonom in ustavo, ker je bilo le-to v Energetskem zakonu do izdaje odločbe ustavnega sodišča pomanjkljivo opredeljeno oziroma sploh ni bilo zakonske podlage za določanje omrežnine, ki se smatra za javno dajatev.

Referenti za soglasja v službah tehnične dokumentacije na območnih enotah in v oddelku razvoja ob izdaji pogodb o priključitvi od 1. 1. 2012 do 10. 2. 2012 končnim odjemalcem niso zaračunavali omrežnine za priključno moč, ki je prihodek SODA.

Iz teh sredstev SODO na območju, kjer Elektro Maribor izvaja distribucijo električne energije, financira izgradnjo novih elektroenergetskih vodov in objektov ali rekonstrukcije že obstoječih za potrebe priključitev objektov končnih odjemalcev. Iz tako zbranih sredstev se **financira izgradnja potrebnih elektroenergetskih objektov** na območjih podrobnih občinskih prostorskih načrtov, kjer investitorji objektov zahtevajo priključitev le-teh na električno omrežje v roku pol leta ali leta, Elektro Maribor pa teh objektov nima v desetletnem načrtu razvoja distribucijskega omrežja in tudi ne v letnem načrtu investicijskih vlaganj za tekoče leto.

Investitor takih elektroenergetskih objektov je SODO, lahko pa tudi občina ali investitor, ki objekte gradi. Če investitor elektroenergetskih objektov, namenjenih za potrebe distribucije električne energije več končnim odjemalcem in proizvajalcem, ni Sodo ali Elektro Maribor, mora eden od njiju elektroenergetske objekte od investitorja odkupiti in predhodno pridobiti soglasje Vlade RS za vključitev le-teh v javno elektroenergetsko infrastrukturo.

V času, ko ni bilo dovoljeno zaračunavati omrežnine za priključno moč, je **Sodo na območju Elektra Maribor iz tega naslova izgubil približno 276.000,00 EUR** finančnih sredstev, ki bi jih lahko vložil v širitev in ojačitev distribucijskega elektroenergetskega omrežja.

Z določitvijo pravne podlage za zaračunavanje omrežnine za priključno moč v Energetskem zakonu in z njenim ponovnim zaračunavanjem je končnim odjemalcem, ki imajo svoje objekte že priključene na elektroenergetsko omrežje, onemogočeno povečanje priključne moči na svojih odjemnih mestih kljub temu, da povečanje priključne moči ni potrebno. Nepotrebna povečanja priključne moči na odjemnih mestih na omrežje že priključenih objektov z namenom zagotovitve rezerve priključne moči za prihodnost, zahtevajo tudi ustrezno ojačitev obstoječega omrežja ali novogradnje, ki pa so dodatni strošek Elektra Maribor, ki mora za to zagotoviti ustrezna finančna sredstva. ⚡

Omrežje

Izgradnja zahtevnih objektov v 2012

Med primarnimi dejavnostmi družbe Elektro Maribor je distribucija električne energije v celotnem SV delu Slovenije. Staranje opreme, vedno strožje zahteve po kakovosti dobavljene električne energije, zagotavljanje zadostnih transportnih kapacitet, sledenje novim trendom vseh, ki se priključujejo na omrežje;

na eni strani zahtevna poraba, na drugi pa proizvodnja, ki do sedaj ni bila običajna v distribucijskih omrežjih, zahtevajo od družb za distribucijo električne energije sprotno vlaganje v omrežje bodisi z vzdrževanjem bodisi z vlaganjem v nove elemente omrežja, kar poteka v službi investicij.

Že zelo zgodaj je bilo ugotovljeno, da je prenašanje energije močno povezano z izgubami, ki se povečujejo z nižanjem napetosti transportne poti, oz. izgube so nižje, višja ko je napetost prenašanja. Temu in evoluciji prenašanja el. energije v Sloveniji in po svetu je pripisati različne napetostne nivoje: NN, SN in VN. Struktura spominja na piramidno obliko, na vrhu katere je najmanj številni in najzahtevnejši VN-nivo, spodaj pa najštevilčnejši in manj zahteven NN-nivo.

Podobna delitev velja tudi v družbi Elektro Maribor, kjer na področju izgradnje zahtevnih objektov potekajo procesi vseh objektov VN-napetostnega nivoja in velik del objektov SN-napetostnega nivoja. Sem se uvrščajo 110 kV daljnovodi in razdelilne transformatorske postaje RTP 110/20 kV.

Daljnovodi 110 kV

Za izboljšanje napetostnih razmer, za zagotavljanje zanesljivosti napajanja z

električno energijo na območju Goričkega, Lendave, Lenarta in za zagotavljanje kriterija n-1 ter za obratovanje novih razdelilnih transformatorskih postaj je potrebno postaviti nove daljnovode:

- **DV 110 kV Murska Sobota–Mačkovci** (dolžina cca 15 km, predvideno leto izgradnje 2013),
- **DV 110 kV Murska Sobota–Lendava** (dolžina cca 20 km, predvideno leto izgradnje 2014),
- **DV 110 kV Lenart–Radenci** (dolžina cca 28 km, predvideno leto izgradnje 2015).

Postopki umestitev daljnovodov v prostor so bil zaključeni z uredbami o državnih lokacijskih načrtih, ki predstavljajo zelo pomembne dokumente, na osnovi katerih bodo lahko izdana gradbena dovoljenja ali bo v skrajnih primerih vpeljan postopek za omejitev lastninske pravice (ustanovitev prisilne služnosti). Pred pričetkom gradnje je treba pridobiti vsa

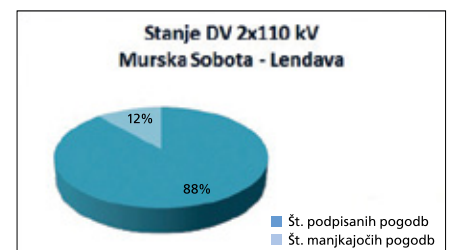
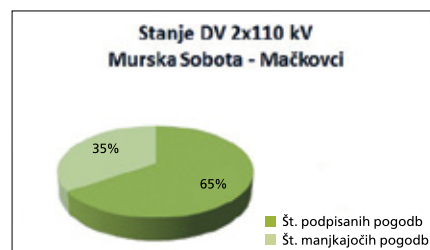
ustrezna dokazila, povezana z lastništvom (služnosti), in soglasja vseh nosilcev urejanja prostora, ki so podali mnenja k državnemu lokacijskemu načrtu. Daleč najzahtevnejši objekt, predvsem zaradi izrazito močnega nasprotovanja civilne iniciative, je daljnovod Murska Sobota–Mačkovci. Kljub zelo agresivnem delovanju civilne iniciative je Elektro Maribor **zanj uspel pridobiti okoljevarstveno soglasje**. S tem je bilo vnovič dokazano, **da so vsa nasprotovanja civilne iniciative neutemeljena in da je daljnovod načrtovan dobro in z upoštevanjem vseh bistvenih elementov za ohranjanje naravnih vrednot Goričkega**.

Razdelilne transformatorske postaje RTP 110/SN kV

Tehnološko gledano so najzahtevnejši objekti v omrežju Elektra Maribor razdelilne transformatorske postaje, ki trans-

Predvideni daljnovodi 110 kV (DV Lenart–Radenci; DV MS–Mačkovci; DV MS–Lendava)

Prikaz trenutne balance služnosti

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE Vojkova 1b, 1000 Ljubljana T: 01 478 40 00 F: 01 478 40 52 E: gp.arslo@gov.si www.arslo.gov.si		V00091014 ELEKTRO MARIBOR d.d. Sg. m.: 0600001 Prejeto: 28.2.2012 Št. zad.: V seznamu: ☒ Vrednost:
Številka: 35402-43/2009-64 Datum: 24.02.2012		
Agencija Republike Slovenije za okolje izdaja na podlagi drugega odstavka 12. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/03, 45/04, 86/04-ZVOP-1, 138/04, 52/05, 82/05, 17/06, 76/06, 132/06, 41/07, 64/08-ZVIS-F, 63/09, 69/10, 40/11 in 98/11) in drugega odstavka 61. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-OdlUS, 112/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08 in 108/09) v povezavi z drugim odstavkom 39. člena Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06 in 38/10) v upravni zadevi izdaje okoljevarstvenega soglasja za poseg: izgradnja DV 2x110 kV Murska Sobota-Mačkovci, nosilcu posega Elektro Maribor d.d., Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor, ki ga zastopa Andrej Kosmačin, naslednje		
OKOLJEVARSTVENO SOGLASJE		
I. Nosilcu posega Elektro Maribor, d.d., Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor, se izdaja okoljevarstveno soglasje za poseg: izgradnja DV 2x110 kV Murska Sobota-Mačkovci, na zemljiščih s parc. št.:		

Okoljevarstveno soglasje za DV Murska Sobota–Mačkovci

formirajo 110 kV na srednji napetostni nivo, kjer poteka razdeljevanje. V sklopu teh objektov se v letu 2012 načrtuje:

- **RTP 110/10(20) kV Radvanje – rekonstrukcija,**
- **RTP 110/20 kV Podvelka – novogradnja,**
- **RTP 110/20 kV Podvelka – novogradnja,**
- **RTP 110/20 kV Mačkovci – novogradnja.**

Rekonstrukcija je bila zasnovana fa-zno z namenom zagotoviti brezprekinitveno napajanje porabnikov na tem

območju. Prva faza, tj. polovica 110 kV stikališča, polovica 10 kV stikališča in precejen del ostalih spremljevalnih prostorov, se je pričela že v letu 2011 in se plansko zaključuje v letu 2012. V tem letu se bo pričela in končala tudi druga faza rekonstrukcije.

RTP 110/20 kV Podvelka – novogradnja

V začetku leta se je pričela izgradnja nove razdelilne transformatorske postaje RTP Podvelka. Nova postaja bo postavljena na mesto obstoječe RP Podvelka.

Predhodno je treba izvesti nadomestno postajo, ki bo v času nastajanja nove postaje prevzela napajanje in omogočila rušitev obstoječe RP Podvelka. V sklopu pripravljalnih del, ki so se že pričela, je bilo treba izvesti tudi ojačitev obstoječega jeklenega stebra za 20 kV.

RTP 110/20 kV Mačkovci – novogradnja

V prvi polovici leta je predvidena zaključitev postaje v Mačkovcih, treba je še izvesti končna gradbena dela za zaključitev objekta, ki se bodo pričela v sredini meseca marca.

Petersenova dušilka

Za izboljšanje razmer pri enopolnih zemeljskih stikih se lahko v nevtralno točko energetskih transformatorjev 110/SN kV vgrajujejo Petersenove dušilke. Te pri enopolnih zemeljskih stikih v distribucijskem omrežju generirajo takšen tok, da na mestu okvare kompenzira kapacitivnega, ki nastopa zaradi dozemnih kapacitivnosti vodov in napetostne nesimetrije. Na ta način zmanjša okvarni tok pod nivo samougašanja obloka, kar pa pomeni, da se prehodne motnje odpravijo brezprekinitveno.

Uspešno zaključena montaža prve Petersenove dušilke v omrežje Elektra Maribor je bila izvedena v začetku leta 2012 v RTP Rače. ⚡

RTP Radvanje – prenova stikališča; priprava polovice stikališča na prenovu in varnostna zaščita preostalega stikališča v obratovanju

RTP Podvelka – ojačitev 20 kV stebra

Za bolj kakovostno oskrbo odjemalcev

Shunt odklopniki na področju Elektra Maribor

V zadnjih letih smo pospešeno obnavljali RTP-je, da bi bila oskrba z električno energijo čim boljša. Z novo tehnologijo smo uvedli avtomatske ponovne vklope; to so avtomatski vklopi odklopnikov po določenem času izklopa zaradi delovanja zaščite. Kljub najsodobnejši opremljenosti pa je ob okvarah v omrežju, kot so zemeljski stiki, še vedno prihajalo do motenj z oskrbo. Da bi bilo teh motenj čim manj, smo že leta 2004 razmišljali o uvedbi shunt odklopnikov. Od prve vgradnje leta 2005 v RTP Ptuj do danes smo jih vgradili že deset.

Tri četrtine vseh izpadov je posledica zemeljskih stikov

Zemeljski stik je v elektroenergetskih omrežjih srednje napetosti najpogostejša okvara. Statistično je ugotovljeno, da je več kot 75 % vseh izpadov posledica trenutnih ali poltrajnih oz. bežnih zemeljskih stikov. Za odpravo prehodnega zemeljskega stika je potreben izklop izvoda, na katerem je okvara, vsaj za kratek čas s hitrim avtomatskim ponovnim vklopom HAPV (0,3 s) ali počasnim PAPV (30 s). Vgrajena oprema v distribucijskem omrežju ne omogoča izklopa samo ene faze, ampak je potreben izklop celotnega okvarjenega voda. To pa povzroči motnje oz. prekinitve napajanja pri vseh porabnikih, ki so napajani iz takega okvarjenega

izvoda. Da se temu izognemo, obstajata dve rešitvi: vgradnja shunt odklopnika ali ozemljevanje nevtralne točke preko Petersenove dušilke. Od leta 2004, ko je padla odločitev za vgradnjo prvega shunt odklopnika v RTP Ptuj, je do današnjega dne v uporabi že deset vgrajenih odklopnikov. Najpomembnejša kriterija za določitev mesta vgradnje sta bila pretežno nadzemno omrežje in večje število izpadov v prejšnjih letih zaradi delovanja zemeljskostične zaščite.

O shunt odklopniku

Shunt odklopnik je po principu delovanja nekoliko presenetljiv način zaščite oziroma odpravljanja zemeljskega stika, saj z njim namenoma povzročimo dodaten zemeljski stik v omrežju. Pogosto je njegovo delovanje uspešno in se ga uporablja, ker ni potrebno izklopiti vseh treh faz okvarjenega izvoda. Sestavljen je iz treh enopolnih odklopnikov s tremi ločenimi pogonskimi mehanizmi. Vgrajeni so tako v klasični kot tudi v kovinski oklopljeni izvlačljivi celici. Za detekcijo okvare in krmiljenje shunt odklopnika uporabljamo numerično zaščitno napravo. Naloga shunt odklopnika je, da ob zemeljskem stiku v SN-omrežju za trenutek v RTP ozemlji fazo, na kateri je zemeljski stik. Pri tem okvarni tok ne teče več skozi mesto defekta, ampak se zaključuje preko vklopljenega pola, kjer je defekt, in preko upora zvezdišča. Ker na mestu defekta ni več toka, oblok ugasne. Po določenem času vklopljeni pol izklopimo. Če je zemeljski stik prehodni oz. bežen, na mestu defekta oblok ugasne. Tako smo napako odpravili brez izklopa okvarjenega voda. V nasprotnem primeru pa »oddela« ustrezne zemeljskostične zaščite v okvarjenem izvodu, ki v primeru trajne napake izklopijo ta izvod. Od 2005 leta do danes je že deset RTP-jev opremljenih s shunt odklopniki.

RTP Ptuj	2005
RTP Murska Sobota	2006
RTP Ruše	
RTP Sladki Vrh	
RTP Radenci	
RTP Slovenske Konjice	2009
RTP Ljutomer	
RTP Ormož	
RTP Lendava	2010
RTP Breg	
RTP Mačkovci	v izgradnji

Časovni potek vgradnje shuntov

Vsi shunt odklopniki so povezani v lokalni sistem vodenja in z daljinskim centrom vodenja (DCV) Elektra Maribor.

Uspešnost shunta

Rezultati štiriletnega obdobja kažejo, da je bila vgradnja upravičena. Kljub začetnim »porodnim« težavam, ki smo jih uspešno rešili, je shunt pri bežnih zemeljskih stikih v tipično mešanih omrežjih svoje delo opravil uspešno. To tudi potrjuje prikazana statistika za RTP Ptuj. Od 445 delovanj shunta oz. prisotnosti zemeljskega stika je bil shunt 247-krat uspešen, kar pomeni, da ni prišlo do prekinitve dobave električne energije. Uspešnost je večja od 55 % in je približno enaka tudi za ostale RTP-je. V času pisanja tega prispevka smo uspešno testirali prvo vgrajeno Petersenovo dušilko v RTP Rače, ki jo bomo predstavili prihodnjič. ⚡

Shunt celice v RTP Ruše

Besedilo: **Damir Kapušin in Andrej Pavšič**

Video nadzor RTP-jev

Varnejše delo, nadzor nad nepooblaščenimi vstopi in poškodbami naprav iz objestnosti

Elektro Maribor oskrbuje z električno energijo porabnike severovzhodne Slovenije. Oskrba obsega transport, transformacijo, napajanje in distribucijo električne energije, kar poteka preko distribucijskega elektroenergetskega sistema. Obratovanje

distribucijskega elektroenergetskega sistema je stalen proces, ki mora zagotoviti stabilno delovanje in ravnotežje med porabo in nakupom električne energije.

Zahteve in cilji pri načrtovanju video nadzora RTP-jev

Kakovost oskrbe z električno energijo se postopno zvišuje, prav tako tudi zahteve uporabnikov. Naša družba zagotavlja za-

nesljivo in kakovostno oskrbo električne energije z nenehnim nadzorom in vodenjem distribucijskega elektroenergetskega sistema, ki ga izvaja iz distribucijskega centra vodenja (DCV) v Mariboru. Ker so RTP-ji razpršeni na širšem območju, je pomembno, da so pod stalnim nadzorom. To pomeni, da niso le daljinsko vodeni, ampak so tudi pod vizualnim nadzorom, vključno s protivlomnim sistemom. Tako smo si leta 2006 zadali cilj, da zgradimo video nadzorni sistem v realnem času, ki služi za nadzor delovanja elektroenergetskih objektov. Sistem vizualno pokriva zunanje 110 kV stikališče, notranje 10

kV ali 20 kV stikališče, vhode v objekt, komandni prostor in neposredno okolico objekta. Sama procedura nadzora in arhiviranja se je v celoti izvajala centralizirano iz centra vodenja DCV.

Zahteve, ki smo si jih pri načrtovanju zadali:

- kvaliteten in prilagodljiv video nadzor objektov s protivlomnim sistemom,
- za prenos informacij in slikovnih zapisov uporabiti obstoječe lastno omrežje podjetja,
- izvedba centraliziranega upravljanja in arhiviranja ter pregled dogodkov z nadzorovanih objektov,
- do končnega uporabnika prijazen sistem z grafičnim vmesnikom,
- servisne storitve in nadgradnje programske opreme naj bodo čim manjše in
- odprtost in možnost nadgradnje sistema.

Sam namen sistema je vizualizacija in nadzor nad delovanjem primarne in sekundarne opreme v RTP-jih, zagotovitev varnih pogojev za delo na elektroenergetskih postrojih, varovanje pred nepooblaščenimi vstopi na območje elektroenergetskega objekta in pred morebitnimi poškodbami naprav iz objestnosti.

Zasnova sistema video nadzora

Sistem je formuliran kot povezava med nadzornim sistemom v DCV in oddaljenimi nadzorovanimi lokacijami RTP-jev. Modularni strežnik s snemalno napravo je en sam in je nameščen v nadzornem sistemu dispečerskega centra vodenja DCV. Administratorska konzola je namenjena neposrednemu nadzoru, pregledovanju posnetkov in upravljanju sistema video nadzora. Zaradi lažjega dela operaterja je dodatno povezana z dvema televizijskima sprejemnikoma. Na oddaljenih lokacijah RTP-jev imamo dve vrsti kamer. Video zapisi iz analognih kamer se prenašajo preko video kodirnika, ki vrši pretvorbo analognega signala v digitalno obliko in je povezan z omrežnim stikalom. IP megapixel kamere pa so priključene neposredno na omrežna stikala s funkcijo napajanja PoE (Power Over Ethernet). Za prenos video in krmilnega signala do PTZ (pan, tilt, zoom) vrtljive kamere je izvedena optična komunikacija, ki eliminira prenapetosti iz transformatorskega polja. Celoten sistem je povezan v že obstoječe lastno telekomunikacijsko omrežje podjetja.

Na vseh oddaljenih lokacijah je aktiven tudi protivlomni sistem, ki je nadzorovan iz DCV-ja in iz dežurnega centra varnostnega ponudnika.

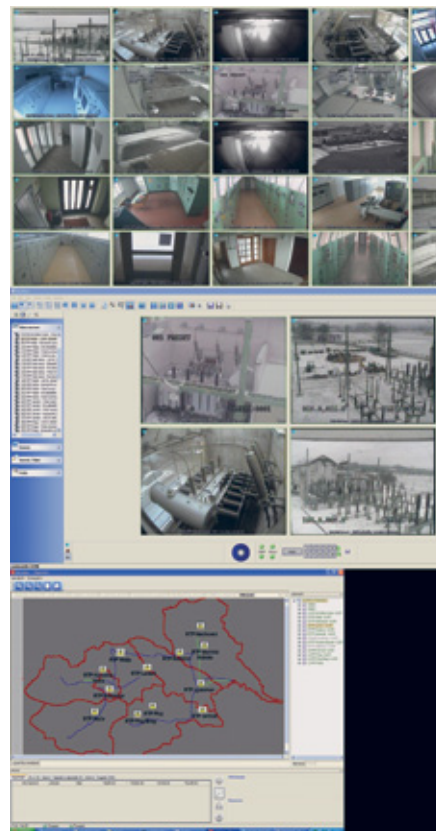
Trenutna opremljenost in načrti

Trenutno je s sistemom opremljeno 15 RTP-jev (80 kamer). Ker so ostali objekti po funkcionalnosti podobni, ni težko predvideti nadaljnje usmeritve in realizacije celotnega sistema. Do popolne izvedbe nam je ostalo še šest objektov. V prihajajočih letih načrtujemo namestitev sistema na vseh preostalih oddaljenih daljinsko vodenih objektih (RTP-jih), ki so v lasti družbe Elektro Maribor d.d., in se bo izvajal postopno v skladu s finančnimi zmožnostmi.

Z namestitvijo sistema videonadzora želimo doseči večjo stopnjo varnosti in nadzora elektroenergetskih postrojev ter objektov, nad katerimi DCV nima neposrednega nadzora. V končni fazi bo sistem nadziral 21 RTP-jev ali približno 120 kamer. Centralni sistem je zasnovan tako, da omogoča fleksibilno širitev kapacitet (dodajanje opreme glede na trenutne potrebe). Pričakujemo zanesljivo delovanje in popoln vizualni nadzor nad elektroenergetskim sistemom severovzhodne Slovenije. ⚡

Modularni strežnik s snemalno napravo

Uporabniški vmesnik

Besedilo: Marko Brvar

Posodobitve komunikacijskega omrežja

Vpeljava redundantnih mehanizmov v IP-omrežje Elektra Maribor ...

Komunikacijski sistemi, omrežja in storitve so nepogrešljiv del infrastrukture za delovanje celotne družbe, prav tako pa so eno od najhitreje razvijajočih se proizvodnih področij. Telekomunikacijska industrija doživlja danes korenito preobrazbo. Od svojih korenin v tradicionalnih govornih storitvah prehaja na nov tip omrežja in na nov bistveno širši spekter aplikacij. To novo omrežje uporablja protokol IP oz. Ethernet, ki omogoča zlivanje govornih, podatkovnih ter video storitev.

To omogoča znatno znižanje stroškov vzdrževanja in upravljanja, predstavlja pa tudi elastično tehnološko platformo za razvoj, uvajanje in ukinjanje zastarelih storitev.

Prednosti mreženja računalnikov

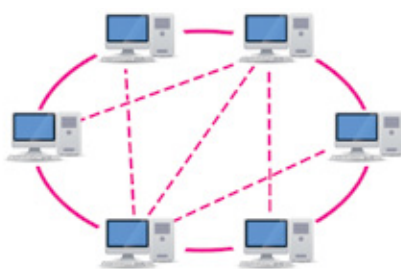
Enostavna definicija telekomunikacijskega omrežja je, da omrežje sestavljata dva računalnika ali več računalnikov, ki so med seboj povezani s ciljem skupne rabe programov, podatkov in opreme. V omrežju si računalniki delijo vire. Deljenje virov lahko pomeni, da vsi uporabniki v omrežju zapisujejo in berejo iz iste podatkovne baze, uporabljajo skupne tiskalnice ipd.

Primer preprostega lokalnega omrežja je naše podjetje, kjer si računalniki izmenjujejo podatke, za izpis na papir pa si delijo tiskalnice (odpade potreba po tiskalniku

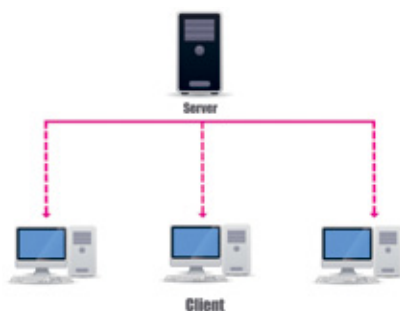
na vsakem delovnem mestu). Računalniki si lahko delijo tudi povezavo, ki poveže omrežje v internet, podatki iz omrežja se lahko arhivirajo na enem mestu itd. Namen povezovanja opreme je zmanjševanje stroškov, boljša izrabiljenost opreme ter lažja oz. boljša organizacija dela.

Načini izmenjave podatkov med računalniki

Če so vsi računalniki v omrežju enakovredni in dajejo v skupno rabo vsa svoja sredstva, gre za omrežje enakovrednih računalnikov (peer to peer network). Slika 1 prikazuje omrežje enakovrednih računalnikov. Če en računalnik shranjuje, obdeluje in posreduje podatke ostalim računalnikom v omrežju, gre za sistem z odjemalcem in strežnikom (client/server). Glavni računalnik je strežnik, ki v omrežju posreduje podatke ostalim računalnikom, odjemalcem. Vsa komunikacija med strežnikom in odjemalci se odvija po določenem protokolu. Slika 2 prikazuje omrežje z odjemalci ter strežnikom.

Omrežje enakovrednih računalnikov

Omrežje z odjemalci in strežnikom

Glede na obseg in funkcijo omrežja delimo na:

- lokalno omrežje (LAN) – povezava več računalnikov v omrežje (npr. v podjetju, doma),
- medkrajevno omrežje (WAN) – povezava več lokalnih v skupno omrežje (podjetje ima več lokacij, ki jih poveže med seboj),
- globalno omrežje – internet kot omrežje, kamor se lahko vključi posameznik ali pa celotno omrežje.

Kako zagotoviti varno omrežje

Eden izmed največjih problemov pri uporabi interneta je njegovo pomanjkanje varnosti. Javni internet nima namena biti varno omrežje. Narejen je za prosto pot do informacij.

Omrežja zaradi hitre rasti in količine podatkov potrebujejo tudi varnostne mehanizme, ki ščitijo omrežje pred izpadi z obhodnimi potmi in preprečujejo neavtorizirane dostope oziroma vdore v omrežje. Učinkovita zaščita pred vsiljivci je namestitev požarnega zidu (firewall). Njegova naloga je preprečevanje neavtoriziranih zunanjih posegov na računalnik, javlja pa tudi vse poskuse komunikacije programov iz računalnika v omrežje oz. internet. Požarni zid se lahko namesti tudi tako, da nadzoruje promet celotnega lokalnega omrežja. S tem odpade potreba po nameščanju požarnega zidu na vsak računalnik v lokalnem omrežju.

Tehnično in poslovno omrežje Elektra Maribor

Komunikacijsko omrežje Elektra Maribor povezuje v svoje lokalno omrežje številne energetske objekte in poslovne enote. Zaradi zagotavljanja boljše varnosti in nadzora podatkov smo omrežje razdelili na tehnično in poslovno omrežje.

V tehničnem omrežju se prenašajo podatki, namenjeni izključno upravljanju in

nadzoru energetskega omrežja, poslovno omrežje pa je namenjeno komunikaciji zaposlenih ter dostopu do interneta.

Vpeljava redundantnih mehanizmov

V službi za telekomunikacije smo v sodelovanju s službo za informatiko zagnali projekt vpeljave redundantnih mehanizmov v IP-omrežje. V okviru tega projekta se je LAN-omrežje transformiralo v visokorazpoložljivo, visoko prepustno, skalabilno in na napake odporno hierarhično omrežje, ki je in bo temelj trenutnim in prihodnjim zahtevam informacijskega sistema. Omrežje smo opremili z varnostnimi mehanizmi, ki pomenijo večjo kontrolo nad dostopi uporabnikov v lokalnem omrežju. Na tak način lahko omrežje bolj obvladamo in nadzorujemo.

Srce omrežja Elektra Maribor sta dve hrbtenični stikali (omrežni napravi), ki usmerjata in povezujeta vse naprave v omrežju Elektra Maribor. Omrežje je sedaj po migraciji postavljeno v visokorazpoložljivi način. To pomeni, da ob izpadu posameznega hrbteničnega stikala omrežje deluje nemoteno dalje sicer s polovičnimi kapacitetami, ki pa zadostujejo za normalno poslovanje. Pogoji za visokorazpoložljivost omrežja je dvojno vpetje vsake naprave na hrbtenična stikala. To pomeni, da se vsak pomemben strežnik oziroma sosednje stikalo z vsaj eno povezavo poveže na primarno hrbtenično stikalo, z ostalimi povezavami pa na sekundarno hrbtenično stikalo. Slike prikazujejo potek projekta vpeljave varnostnih mehanizmov.

Posodobitev omrežja in prihodnost

Ker se skupaj z omrežnimi tehnologijami razvijajo tudi potrebe po kompleksnejših rešitvah v omrežju, smo v lanskem letu v omrežje vključili štiri visokozmogljive usmerjevalnike, ki bodo razbremenili sedanja hrbtenična stikala. Usmerjevalniki so nameščeni na upravi, OE Gornja Radgona, OE Murska Sobota in OE Ptuj in tako tvorijo osrednje transportno omrežje, saj omogočajo visoke prenose do 10 gigabitov na sekundo. V letošnjem letu pa se bo četverici pridružil še usmerjevalnik na OE Slovenska Bistrica.

Ves promet bo torej postopoma premeščen na omenjeno transportno omrežje, hkrati pa bo potrebno prilagoditi naslovno shemo (IP-jev) ter ponastaviti vso omrežno opremo, da bomo lahko zagotovili in izkoristili vse funkcionalno-

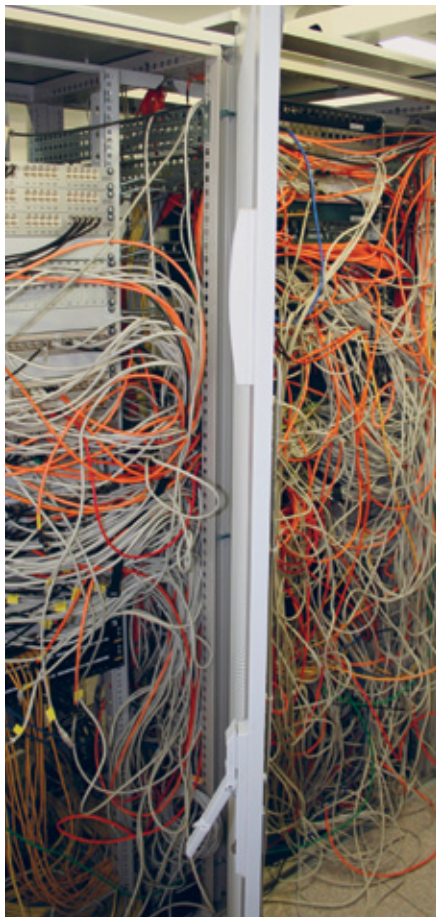
sti, ki nam jih ponuja naše omrežje oz. oprema. Ker se bo kompleksnost omrežja s tem povečala, bomo v službi za telekomunikacije poskrbeli tudi za varnost z namestitvijo požarnega zidu, ki bo v omrežje vnesel še večjo mero varnosti. ⚡

Mitja in Karli med migracijo povezav telefonov in računalnikov

Karli in Marko med prevezovanjem strežnikov

Hrbtenični stikali pred projektom

Hrbtenični stikali po projektu

Delo pod napetostjo v praksi

Izvajanje dela pod napetostjo na nizkonapetostnem omrežju

POOBLASTILO
DELODAJALCA ZA ZA DELO POD NAPETOSTJO
se izda

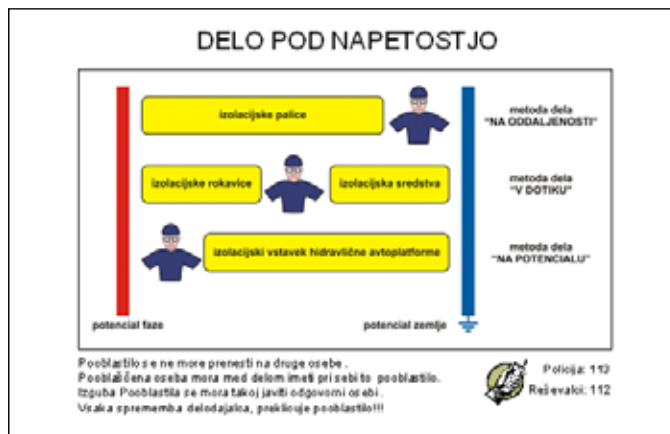
ŠT.: _____
TIP: _____

(ime in priimek pooblaščenih oseb)

OE/SE: _____
Delovno mesto: _____
Datum rojstva: _____

Izdano dne: _____ Odgovorna oseba VZD in PV Veljavno do: _____
M.P.

Pooblastilo je izdano na osnovi programa usposabljanja za DPN. V kolikor je obdobje prekinitev prakse DPN daljše od 6 mesecev od izdaje pooblastila, le-to preneha veljati.

V Elektru Maribor smo v letu 2011 uvedli delo pod napetostjo (DPN) na nizkonapetostnem omrežju (DPN na NNO). Šolanje prve generacije koordinatorjev in monterjev za delo pod napetostjo smo uspešno zaključili septembra 2011.

Pooblastilo za delo pod napetostjo

Prepoznane prednosti pred uvedbo DPN V Elektru Maribor smo pred uvedbo DPN prepoznali naslednje prednosti, ki jih monter, družba in odjemalec pridobijo z uvedbo DPN. Zaradi tega smo DPN uvedli. Prednosti monterja, ki izvaja DPN:

- izboljšanje usposobljenosti (monter, ki opravi določeno fazo šolanja, s tem utrjuje in pogloblja svoje znanje),
- monter dobi preverjeno orodje, se ga nauči vzdrževati, kar je definirano s posebnimi navodili.

Prednosti podjetja, ki izvaja DPN:

- povečanje ugleda podjetja (podjetje je uporabniku prijaznejše),
- zmanjšanje števila nesreč pri delu (posledica kvalitetnejše priprave dela),
- zmanjšanje stroškov (ni potrebno ob-

veščanje o izklopih, manj nedobavljene energije zaradi izklopov, manj nadur zaradi dela izven delovnega časa ...),

- korak proti nadstandardni kakovosti dobave električne energije, ki bo v prihodnosti nagrajevana oz. stimulirana s strani regulatorja.

Prednosti odjemalca, uporabnika oz. naročnika:

- večje zadovoljstvo zaradi večje zanesljivosti,
- manj motenj dobave električne energije (izklopov) zaradi vzdrževanja oz. preklopov, priklopov ...
- izvedba del tam, kjer dela v breznapetostnem stanju praktično niso mogoča (povezana so z velikimi stroški, občutljivo proizvodnjo, menjavo števca ...).

Izkušnje po uvedbi DPN

Monter:

- monterji, ki so opravili šolanje, so dejansko obnovili in poglobili svoje znanje in ga kvalitetno nadgradili z novimi tehnikami dela (predvsem z metodo dela v dotiku),
- monterji so spoznali orodja in varovalno opremo, ki jih do sedaj niso poznali, in jih začeli uporabljati.

Podjetje:

- s promocijo smo opozorili širšo javnost na to, da obvladujemo DPN, kar je pozitivno vplivalo na ugled podjetja,
- prednost se je pokazala, ko smo izvedli

določena dela, ki niso bila napovedana, bila pa so nujna – posledično ni prišlo do nepredvidene prekinitve dobave.

Odjemalec, uporabnik oz. naročnik:

- izvedeno je bilo še mnogo pre malo DPN, da bi lahko kakor koli merili odjemalčevo izkušnjo, saj je za njega stanje pod napetostjo »normalno« stanje. Res pa je, da je odjemalec, ki smo ga z vzdrževalnimi deli do sedaj motili, sedaj brez pripomb.

Dela, ki smo jih izvajali

Dela, ko se lahko izvaja DPN, so po izkušnjah, ki so zapisane v raznih publikacijah in smo jim bili priča pri šolanju monterjev, praktično vsa vzdrževalna dela na NNO. V bistvu ni vzdrževalnega dela na NNO (razen nekaterih posebnosti, kot so npr. stične točke SN/NN pri transformatorjih), ki se ne bi dalo opraviti z metodo DPN.

Zaradi previdnosti in dejstva, da smo na tem področju še začetniki, smo se v podjetju odločili, da bomo uvažali DPN postopoma. Dela, ki jih izvajamo (vsaj na začetku), so tista dela, ki jih relativno dobro poznamo, se že rutinsko opravljajo v breznapetostnem stanju in so dnevno prisotna pri našem delu.

Taka dela so:

- priključitev novega (tudi odstranitev starega) NN-kabla v NN-razdelilni omari,

- menjava števca v priključno-merilni omarici,
- priključitev novega (tudi odstranitev starega) NN-kabla na NN-razdelilni plošči v TP-ju,
- priključitev novega (tudi odstranitev starega) NN-kabla na drogu (na gole vodnike ali SKS),
- menjava poškodovanega varovalnega podnožja v TP,
- čiščenje NN-dela transformatorske postaje ...

Primer izvajanja DPN

Ena izmed pri nas prepoznanih priložnosti za koriščenje metode DPN je priključitev novega (tudi odstranitev starega) NN-kabla na NN-razdelilni plošči v TP-ju.

Prvi indic za izvedbo navedenega dela so bile nenehne **pritožbe (o prekinitvah napajanja zaradi občutljive proizvodnje)** odjemalcev na določenem izvodu iz

obravnavega TP-ja.

Odgovorna oseba za pravilno obratovanje omenjene naprave je obvestila odgovorno osebo za vzdrževanje, ki pa je prepoznala okoliščine, da bi se napovedana dela lahko izvedla z metodo DPN. Zato je glavni vzdrževalec na področju pripravil t. i. **»Naročilo za DPN«, ki vsebuje vse za delo pomembne podatke za začetek postopka izvajanja DPN.**

Skladno z naročilom se pripravi t. i. »Priprava DPN«. V njej pooblaščen monter predvidi metodo izvajanja DPN. Prav tako opredeli vrste tveganja, definira način njihovega odpravljanja, določi varovalno opremo in korake delovnega postopka s skicami.

Na podlagi naročila in priprave za DPN koordinator izda t. i. »Nalog za DPN«. Nalog za DPN se ne razlikuje bistveno od naloga za breznapetostno stanje. Razlika je le v tem, da izvajalec potrdi, da je seznanjen z vsemi pogoji in zahtevami za varno DPN. Sledita zahtevek za izdajo dovoljenja in

dovoljenje za DPN, namen katerih je seznanitev vseh pristojnih v postopku.

Po izvedeni pripravi sledi fizična izvedba.

Kako naprej

DPN na NN v Elektru Maribor izvajamo, vendar opažamo, da je za to vrsto dela nujno potrebna popolna koncentracija in odločnost monterja. Zato morajo biti tudi priprava dela, orodje, varovalna oprema in psihofizična sposobnost monterja na višku oz. 100 %. Torej, vse to nam je v Elektru Maribor uspelo in zato omenjeno vrsto dela ponujamo tudi kot zunanjo storitev. Predvidevamo, da bodo naročniki teh del predvsem stranke, ki se soočajo s težavami, kot so izklopi, občutljiva proizvodnja ... in vidijo v teh postopkih določeno prednost. V prihodnosti bomo DPN še nadgrajevali. Širili ga bomo na SN-nivo – v prvi fazi čiščenje SN-postrojev, dodatno šolali kader in s tem dvigovali zavest oz. prepoznavnost celotnega podjetja. ⚡

Izoliranje vseh potencialov.

Delo poteka vedno samo na enem potencialu.

Obvezna je uporaba zaščitnega vizirja.

Varnost je vedno na prvem mestu.

Besedilo in fotografije: Sašo Škorjanc

Pridobitev za elektroenergetski sistem

Ogled prečnega transformatorja v RTP Divača

Konec prejšnjega leta se je skupina sodelavcev oddelka načrtovanja in vodje gradenj udeležila strokovne ekskurzije v RTP Divača, ki jo je organizirala Inženirska zbornica Slovenije.

Na ekskurziji smo si ogledali prečni transformator, ki je začel s poskusnim obratovanjem decembra 2010, maja 2011 je bil opravljen tehnični pregled, pridobili so tudi uporabno dovoljenje.

O prenosnem omrežju Slovenije ...

Slovensko 400 kV prenosno omrežje je močno povezano z elektroenergetskimi sistemi sosednjih držav, med katerimi se pretakajo velike količine električne energije. V preteklosti se je pogosto dogajalo, da so pretoki električne energije močno narasli preko dogovorjenih vrednosti, kar je ogrožalo stabilnost slovenskega 400 kV omrežja. Posledica razpada slovenskega omrežja bi lahko bil tudi razpad prenosnega omrežja v širši okolici.

Da bi omejili te pretoke električne energije, se je ELES odločil za vgradnjo prečnega transformatorja 400/400 kV v RTP Divača. Ta je velika pridobitev za elektroenergetski sis-

tem Slovenije, saj omogoča s spreminjanjem faznega kota učinkovito regulacijo pretokov moči na visokonapetostnem omrežju med Slovenijo in Italijo. Vgrajeni transformator je po velikosti in tehničnih parametrih eden največjih in najzahtevnejših v Evropi in v svetu ter ima trenutno največji kot fazne premaknitve na svetu, in sicer $\pm 40^\circ$.

Transport

Že transport je bil sam po sebi izziv, saj so se nanj pripravljali kar dve leti. Transformator v RTP Divača so pripeljali po železnici do železniške postaje v Divači in naprej do RTP po lokalnih cestah. Za železnice je bil to izjemno težak transport, saj je bila masa transformatorja z vagonom slabih 546 ton, v transportni kompoziciji pa sta bila še dva spremljevalna vagona. Zaradi velikosti transformatorja so morali nekatere predore celo nekoliko razširiti. Za pot od železniške postaje do RTP Divača, ki je trajala 90 minut, so uporabili vlečno kompozicijo v sestavi dveh vlečnih vozil, povezanih s hidravliko. Vozili sta morali biti izdelani v isti seriji, saj sta morali delovati usklajeno.

Namen vgradnje prečnega transformatorja

Z vgradnjo prečnega transformatorja se:

- poveča zanesljivost obratovanja 400

kV prenosnega omrežja,

- omeji nenadzorovane velike tranzite električne energije preko slovenskega elektroenergetskega sistema,
- omogoči večje in nadzorovane pretoke električne energije med Slovenijo in Italijo,
- zmanjša izgube v sistemu zaradi prevelikih in nenadzorovanih tranzitov iz vzhodne Evrope proti Italiji,
- omogoči večje prihodke iz naslova zakupa prostih čezmejnih prenosnih kapacitet,
- omogoči hitrejše in kontrolirano ponovno spajanje omrežij po morebitnem razpadu.

Investicija

Investicija je bila prvotno ocenjena na 51 milijonov evrov. Vgradnja transformatorja pa je po podatkih ELES-a stala 46 milijonov evrov. Zaključena je bila leto pred načrtom. Po investicijskem programu bi se investicija povrnila v desetih letih. Na podlagi podatkov obratovanja pa kaže, da se bo povrnila v petih letih.

Po rezultatih dosedanjega poskusnega obratovanja je vgradnja prečnega transformatorja že dosegla svoj namen predvsem zaradi izboljšanja pogajalske pozicije predstavnikov ELES-a za dvig prenosnih zmogljivosti za prenos električne energije v Italijo. ⚡

Tehnični podatki

Nazivna napetost: 400 kV

Nazivna prehodna moč: 1200 MVA

Izvedba: dve paralelni enoti po 600 MVA

Fazni premik: $\pm 40^\circ$

Celotna teža obeh enot: 1800 t

Količina hladilnega olja: cca 400 t

Dimenzije enote s hladilnim sistemom: 25 x 10 m,

Proizvajalec: Siemens Transformers Austria, Weiz

Investicije v letu 2012

Investicijska vlaganja v manj zahtevne objekte v letu 2012

Polaganje SN-kablovoda

Recesija na področju gospodarstva je vedno močnejša, kar je moč opaziti tudi pri investicijskih vlaganjih podjetja Elektro Maribor.

Načrt investicij za leto 2012 znaša 20,4 mio, kar je za kar 34 % manj, kot je bilo prvotno načrtovano v Načrtu razvoja distribucijskega omrežja električne energije v Republiki Sloveniji za 10-letno obdobje (2011–2020) na geografskem območju Elektro Maribor, za katerega je bilo izdano soglasje Ministrstva za gospodarstvo.

Iz grafikona je razvidno, da je največ investicijskih vlaganj v energetske objekte, kar je tudi za razvoj in obstoj naše družbe najpomembnejše.

Postavitev TP

Struktura investicijskih vlaganj v letu 2012

Kot dober gospodar moramo zagotoviti, da bo naša elektroenergetska infrastruktura v dobrem stanju, tako da bomo lahko nemoteno dobavljali električno energijo odjemalcem. Zelo pomembno je načrtovanje energetskih objektov, ki jih uvrstimo v načrt investicij po kriterijih:

- zahteve odjemalcev,
- zbiranje informacij (pritožbe strank – slabe napetostne razmere),
- analiza stanja na terenu (obratovalna sposobnost in vzdrževanje naprav),
- smernice tehnično-tehnološkega razvoja distribucijskega elektroenergetskega sistema,
- ocena stanja opreme in infrastrukture.

V letu 2012 bomo položili 37 km SN-kablovoda in sanirali oziroma rekonstruirali 28 km SN-nadzemnih vodov.

Postavili bomo 31 novih transformator-

skih postaj, 36 pa jih bomo rekonstruirali. Zadnji del elektroenergetske infrastrukture pred odjemalcem je seveda NN-omrežje. Naš cilj je čim večji del NN-omrežja položiti v zemljo tako, da bomo v letu 2012 na novo položili in rekonstruirali 70 km kablovoda ter zgradili in rekonstruirali 27 km nadzemnih vodov.

V svetu in v Evropi se je začelo veliko dogajati na področju Smart Grids (tako imenovanih pametnih omrežjih). Če želimo v Evropi doseči okoljske cilje EU (do leta 2020), bi morali takoj začeti graditi pametna omrežja. Tako smo tudi v družbi Elektro Maribor v letu 2011 zagnali strateški projekt pametnega omrežja, ki se v letu 2012 nadaljuje. Strateški projekt se izvaja na območju Radvanja v Mariboru, ki pa ne predstavlja samo tehničnega izziva, ampak med drugim odpira številna regulatorna, pravna, poslovna in sociološka vprašanja. ⚡

Besedilo: **Milena Rajh**

Kaj počne vodja gradenj?

Predstavitev sodelavca Denisa Šiška, vodje gradenj SE Ljutomer

Vzdrževanje tujih elektroenergetskih objektov poteka na SE Ljutomer pod vodstvom Denisa Šiška, vodje gradenj. S skupino sodelavcev skrbi za nemoteno delovanje preko 145 transformatorskih postaj in 55 nizkonapetostnih priključkov v tuji lasti in za vzdrževanje 11 javnih razsvetljav, katerih lastnice so občine.

Kdo je Denis Šiško?

Denis Šiško je v naši družbi zaposlen od leta 1998. Začel je kot vajenec in nadaljeval kot monter. Po končanem izobraževanju za elektroenergetskega inženirja na ICES-u je leta 2004 prevzel izvedbo in organizacijo del vzdrževanja tujih elektroenergetskih objektov na področju OE Murska Sobota, OE Gornja Radgona in delno OE Ptuj. Obseg del, za katerega je zadolžen Denis, je

velik. Večinoma so to rutinski pregledi, nemalokrat pa gre za nepredvidene dogodke, ki zahtevajo hitro reševanje nastalih težav. Potrebno je usklajevanje z naročniki glede terminov izvedbe del, ki so običajno izven našega rednega delovnega časa. Na drugi strani pa je potrebno zadostno število sodelavcev na primer pri večjih vzdrževanjih – revizijah transformatorskih postaj, saj je take revizije treba izvesti v omejenem času, ko je mogoč izklop elektroenergetskega objekta.

Denis Šiško o svojem delu ...

»Delo je zelo raznoliko, razgibano in včasih tudi stresno. S svojimi storitvami pokrivamo območje od Lendave do Mačkovcev in od Gornje Radgone do Ormoža. Pri delu se prilagajamo potrebam strank, katerih zahteve po zanesljivosti, kvaliteti in učinkovitosti se iz leta

v leto večajo. S skupino sodelavcev obvladujemo veliko različnih znanj: projektiranje, izvajanje nastavitve zaščit, meritve, obvladovanje raznovrstnih postopkov in svetovanje strankam. Pomembno je poznavanje in razumevanje delovanja opreme skoraj vseh proizvajalcev, saj jo le tako lahko uspešno vzdržujemo. Pri delu na terenu mi večinoma pomaga delovodja Miran Majerič. Pri revizijah transformatorskih postaj pa včasih sodeluje tudi do dvajset monterjev, zaposlenih na SE Ljutomer.«

Delo izven rednega delovnega časa

Zelo spoštujem odzivnost in pripravljenost sodelavcev za delo tudi izven rednega delovnega časa ter celo ob nedeljah in praznikih, saj le tako lahko izpolnimo pogodbene obveznosti v zahtevanih terminih. ⚡

Varnejše delo

Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost

Izvedba ozemljitve na DV 20kV

Merjenje hrupa, vrtanje lukenj

Osnovna naloga varnosti in zdravja pri delu je zagotoviti varno delovno okolje, pri tem so nam v veliko pomoč načela standarda OHSAS 18001, ki je vpeljan v podjetje in integriran v sistem vodenja. Vsak evro, vložen v zdravje zaposlenih in varno delovno okolje, ima pozitivne učinke na produktivnost.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu

V mesecu decembru 2012 je začel veljati nov zakon o varnosti in zdravju pri delu. Večjih sprememb zakon ne prinaša, je pa z nekaterimi ukrepi posegel na področje pravic in dolžnosti delavcev oz. delodajalcev, ki jih bomo v bodoče morali izpolniti. Področje, ki mu bomo v bodoče morali

posvečati večjo pozornost, je promocija zdravja na delovnem mestu.

Varnost in zdravje pri delu

Delodajalec mora pri načrtovanju varnosti in zdravja zagotoviti, da so bili upoštevani vsi vplivi na varno in zdravo delo delavcev ter da so delovno okolje, postopki, prostori, oprema primerni in v skladu z namenom uporabe. Vse dolžnosti delodajalca po tem zakonu in predpisih, izdanih na podlagi zakona, so hkrati pravice delavca v zvezi z zagotavljanjem njegove varnosti in zdravja pri delu. Zakon tudi predvideva tesnejše sodelovanje z izvajalcem medicine dela (prej pooblaščenim zdravnikom).

Za svoje zdravje smo odgovorni sami. Odgovornost zaposlenih za lastno varnost vzpodbujamo tako z ustrezno delovno opremo, osebno varovalno opremo kot z ustreznim izobraževanjem in usposabljanjem. V letu 2012 načrtujemo tri programe, in sicer Aktivni odmor na delovnem mestu, Medicinsko planiran (programiran) aktivni odih in Program ergonomska ureditev na delovnem mestu. Upamo, da se bo z uvedbo teh programov izboljšalo tako zdravstveno stanje posameznika kot razpoložljiva klima v podjetju še izboljšala.

Požarna varnost

Tudi na področju varstva pred požarom

se je spremenil pravilnik o požarnem redu, ki nalaga izvajanje dodatnih ukrepov strokovnim delavcem za VZD ter PV. Vse spremembe in ukrepi so namenjeni povečanju aktivnosti in osveščanju zaposlenih, kršenje izdanih ukrepov ali neizvajanje s pravilnikom predpisanih ukrepov je lahko po preverjanju požarnega inšpektorja razlog za plačilo globe tako delodajalca kot odgovorne osebe za požarno varnost. Februarja smo uspešno izvedli evakuacijsko vajo upravne zgradbe.

Požarna varnost v naši družbi je dobro urejena, to so nenazadnje potrdili tudi opravljeni inšpekcijski nadzori, saj smo v preteklem letu opravili kar nekaj ogledov naših objektov. Po ogledih niso izdali nobene sankcijske odločbe z globo, ki bi finančno bremenila družbo ali posameznika.

Inšpekcijske službe s področja varstva pred požarom tudi v letošnjem letu opravljajo poseben nadzor nad izvedbo preventivnih ukrepov na malih sončnih elektrarnah. Ker je na tem področju zakonodaja pomanjkljiva, gašenja fotovoltaičnih panelov pa zelo nevarna, inšpekcijske službe poskušajo z ukrepi pripomoči, da bi bilo varstvo pred požarom urejeno na najboljši način. Služba za varnost in zdravje pri delu ter požarno varnost aktivno sodeluje pri izvedbi ukrepov. Ob tem bi pohvalili seveda naše pooblaščenca za VZD in PV na enotah, ki poleg rednega dela opravijo veliko operativnih nalog.

Izobraževanje

Poglaviti namen izobraževanja je posredovanje specifičnih znanj s področja varnosti in zdravja pri delu. V letošnjem letu (april in maj) bomo izvedli usposabljanje vseh delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu, prve pomoči, varovanja okolja in varstva pred požarom.

Pomemben napredek pri izvajanju del na EE-postrojih je opravljanje dela pod napetostjo, kjer smo prvi v Sloveniji pričeli izvajati dela pod napetostjo na distribucijskem omrežju. Imenovani tim in služba za varnost in zdravje pri delu sta poskrbela za pripravo potrebne dokumentacije in delovnih postopkov. ⚡

Za kakovostno poslovanje

Zunanja presoja sistema vodenja kakovosti

Ob vedno večjem poudarku na zagotavljanju konkurenčnosti, ki jo danes zahteva trg, je obvladovanje kakovosti ena od temeljnih nalog tega procesa. Obvladovanje kakovosti je tako postalo vodilo uspešnosti podjetja.

Naši standardi kakovosti

V družbi Elektro Maribor smo to spoznali že leta 2001, ko smo vpeljali sistem vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2000. Leta 2009 smo ga nadgradili po zahtevah ISO 9001:2008. V nadaljnjih letih smo sistem vodenja razširili tudi na področje varovanja okolja – ISO 14001 – in varnost in zdravje pri delu – BS OHSAS 18001.

Neodvisne inštitucije morajo opravljati redne preglede, da bi zagotovili ustreznost obvladovanja zahtev standardov. Ker se je podjetje Elektro Maribor d.d. odločilo za certificiranje standardov pri organizaciji Slovenski institut za kakovost (v nadaljevanju SIQ), ta enkrat letno opravi pregled oz. »zunanjo presojo« (izraz, ki je med nami v rabi).

Presoja tudi letos

Kot vsako leto je bila tudi v letu 2012 izvedena zunanja presoja sistema vodenja

po standardih ISO 9001 – sistem vodenja kakovosti, ISO 14001 – sistem vodenja varovanja okolja in BS OHSAS 18001 – sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu.

Presojevalna ekipa, ki jo je imenovala SIQ, je 27. in 28. februarja letošnjo presojo izvedla na vseh enotah v družbi Elektro Maribor ter v večini najpomembnejših procesov znotraj nje. Presojevalci, ki jih nekateri že poznate iz predhodnih presoj, so preverili skladnost delovanja družbe z zahtevami standardov.

Posebno pozornost so presojevalci SIQ letos namenili varovanju okolja, saj temu certifikatu letos poteče veljavnost. Zunanja presoja je zato potekala na nivoju obnove presoje, kar pomeni poglobljen pregled izvajanja dela varovanja okolja po zahtevah standarda ISO 14001.

Presojevalci so na osnovi pregleda zahtev vseh treh standardov podali vrsto priporočil, ki se bodo vnesla v aplikacijo Ukrepi 2. Pri tem je pomembno, da odgovorne osebe na osnovi priporočil čim prej določijo ukrepe in jih pričnejo tudi izvajati.

Izpolnjevanje zahtev standardov sistema vodenja predstavlja za družbo v določenem okvirju tudi izpolnjevanje zahtev naročnikov. V želji približati se le-tim bo nadaljnje delo na področju zagotavljanja kakovosti ključnega pomena tudi v prihodnosti.

Vsem, ki ste bili vključeni v presojo, se zahvaljujemo za sodelovanje. ⚡

Besedilo: **Miro Pečovnik, Timotej Čelofiga**
Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

Besedilo: **Karin Zagomilšek**

Misija mogoče

Izziv: kako uskladiti delo in družino

Dejstvo je, da delo danes postaja vse intenzivnejše prav na vseh področjih, kar pa v praksi pomeni: več in bolje v krajšem času. Ker pa vsi želimo biti uspešni in zadovoljni tako doma kot v službi, je pomembno, kako ta dva dela življenja kombiniramo oziroma kako oboje usklajujemo. Vsako obdobje življenja pa prinaša druge prioritete in zahteva druge načine prilagajanja.

Ura, bujenje, oblačenje, zajtrk ..., cepetanje, kričanje, pogajanje, vrtec, vožnja, sodelavci, kava, sestanki, šef ..., sporočila, odgovori, malica, telefoni, besedila, nujno, takoj ..., vožnja, vrtec, kuhanje, telovadba, obisk, trgovina, igranje ..., risanke, večerja, pogaja-

nje, tuširanje, oblačenje, pravljica, čiščenje, pranje, zlaganje, likanje ..., tuširanje, spanje. Vam je znano?

Kako strpati vse svoje obveznosti v 24 ur? Se vam zdi to kdaj nemogoče? Prav zaradi tem pa današnjega življenja in dela je zelo pomembno, kako znamo načrtovati in uskladiti svoje delo v službi in svoje obveznosti v družinskem življenju. Uspešnost usklajevanja obojega je odvisna od prepletanja družbenih, organizacijskih in individualnih dejavnikov. Torej od zakonodaje, prakse delodajalca in svoje lastne strategije.

Dvojna odgovornost: zaposlenih in družbe

Rezultati raziskave kažejo, da je v slovenskih družbah treba razvijati kulturo odgovornosti delodajalcev do staršev in hkrati, kar je na prvi pogled presenetljivo, tudi višja pričakovanja mladih (staršev) do delodajalcev na področju usklajevanja dela in družine.

Nezmožnost usklajevanja dela z družinskimi obveznostmi je lahko vzrok za diskriminacijo na trgu dela, ki se kaže v težji zaposljivosti,

manjših možnostih za dodatno izobraževanje in počasnejšem napredovanju, najpogostejše mladih žensk/mater. Kadar želijo moški več časa nameniti družini, pa smo pogosto priča predsodkom in oviram.

Zaposleni si morajo po svojih močeh prizadevati za čim boljše usklajevanje dela in družine, od delodajalcev pa vse bolj pričakujemo, da jim bodo to usklajevanje lajšali z aktivnim spreminjanjem pogojev dela v družbi in na konkretnem delovnem mestu. Angažiranost družb glede usklajevanja dela in družine je odvisna od gospodarske situacije in trendov. Ukrepi usklajevanja se pogosteje izvajajo v družbah z velikim deležem žensk in tam, kjer je več žensk na vodilnih delovnih položajih; zelo pomembno je tudi, da vodstvo človeških virov meni, da je to pomembno, še zlasti za poslovne rezultate.

V družini prijazni politiki, ki jo izvajajo družbe, gre za rešitev, od katere imata korist tako delojemalec kot delojemalec: delojemalec tako lažje usklajuje delo in družinske obveznosti, delodajalec pa posledično dosega boljše poslovne rezultate. ⚡

Besedilo: **Božidar Govedič**

Inovativnost na vseh nivojih poslovanja

Spodbujanje samoiniciativnosti in ustvarjalnega razmišljanja

Za nadaljnji razvoj s posebnim poudarkom na tehnološki in poslovni odličnosti je potrebno vse več pozornosti nameniti inovativnosti in širši vključenosti zaposlenih in ostalih udeležencev.

Ključno orodje za zagotavljanje razvojnega naravnosti in prilagodljivosti podjetja ter celostnega razvoja tako zaposlenih kot celotne organizacije predstavlja **uvredba inovacijske platforme**.

Poslanstvo inovacijske platforme zajema:

- razvoj inovacijske kulture v skladu z vrednotami podjetja in projekta,
- iskanje priložnosti za ustvarjanje dodane vrednosti in
- podporo pravim predlogom.

Vizija, ki ji pri tem sledimo, pa je: »Inovativnost na vseh nivojih poslovanja«.

V naslednjih letih želimo **spodbuditi samoiniciativnost in ustvarjalno razmišljanje pri zaposlenih**. Dobrodošle so vsakršne nove ideje, še posebej take, ki vo-

dijo k izboljšanju poslovanja. Področja inoviranja tako sedaj širimo predvsem s tehnološko-operativnega področja na področje netehnoloških oziroma poslovnih inovacij. Proces inovacij, v katerega so **vpeti vsi zaposleni**, zajema vse potrebne aktivnosti od **nastanka ideje** do, kar je prav tako pomembno, uresničitve oziroma **udejanjanja ideje**.

Prvi rezultati inovativnega pristopa in vseh aktivnosti, ki ga podpirajo, pa so v podjetju Elektro Maribor d.d. vidni že sedaj. V obdobju od uvedbe inovacijske platforme do sedaj je podanih skupaj 21 svežih idej/udarnih projektov.

Predloge periodično pregleda in oceni komisija za ocenitev predlogov. Pri pregledu predloga komisija glede na vrsto predloga po lastni presoji povpraša za mnenje odgovorne za zadevno področje (npr. uvedba nove tehnologije, nov/spremenjen postopek dela, nov komunikacijski kanal ...), pri čemer ne razkrije avtorja predloga.

Da bi inovacijske predloge in ideje **usmerili v zeleno smer**, smo ustrezno oblikovali kriterije (ponderje) za ocenjevanje in na- grajevanje svežih idej in udarnih projektov.

Kriteriji so uteženi na način, da spodbujajo tržni učinek predlogov, vsebino inovacij (isto stvar dela učinkoviteje, učinkovitejša uporaba za nov namen, nekaj novega, nov način poslovanja, inovativni preboj) in strukturo tima, s čimer želimo doseči preboj idej, invencij, inovacij tako, da bomo dosegli **začrtane strateške cilje podjetja** (povečano dodano vrednost, nove poslovne pristope in medstrukturno sodelovanje). Pri predlogih udarnih projektov je večji poudarek na sestavi tima; želimo spodbuditi sodelovanje med posameznimi področji podjetja, doseči sinergijske učinke. Zaposleni lahko svoje pobude prijavijo pod Sveže ideje ali Udarni projekt. Ključna razlika med obema tipoma prijave je v obsegu potrebnih virov za realizacijo; ker jih udarni projekti potrebujejo več, je tudi priloga zahtevnejša. Prav tako so tudi zahtevnejši kriteriji ocenjevanja.

Če potrebujete pomoč, ne oklevajte, obrnite se na promotorje v vaših sredinah ali na projektno pisarno.

Bodimo **ustvarjalni in sodelujmo med seboj**, uporabimo inovacijsko platformo za doseg strateških ciljev podjetja in osebnih ciljev. ⚡

Razpis za programe energetske učinkovitosti

Nepovratna finančna sredstva za ukrepe za večjo energijsko učinkovitost

Učinkovita raba energije je pojem, s katerim se ob vse ostrejših okoljskih zahtevah srečujemo vsi. Razvoj novih tehnologij prispeva k uporabi novih materialov in naprav, ki vplivajo na kvalitetnejšo in prijaznejšo porabo energije in s tem na učinkovitejšo energetsko intenzivnost. Razmišljanje o učinkoviti rabi električne energije je postalo del našega vsakdana in vse kaže, da bo redna oskrba z energijo eno glavnih vprašanj razvoja celotne družbe.

Da povečanje energetske učinkovitosti prispeva k povečani zanesljivosti oskrbe z energijo, povečani konkurenčnosti gospodarstva in regionalnemu razvoju se zavedamo tudi v družbi Elektro Maribor Energija plus d.o.o.

Potrjeni ukrepi za doseganje prihrankov energije pri poslovnih kupcih za leto 2012

V skladu z Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih morajo zavezanici (dobavitelji električne energije, toplote iz distribucijskega omrežja, plina in tekočih goriv končnim odjemalcem) in Eko sklad pri končnih odjemalcih z izvajanjem programov za izboljšanje energetske učinkovitosti zagotoviti doseganje prihranka energije v višini najmanj enega odstotka letno

glede na dobavljeno energijo v predhodnem letu.

Na podlagi te uredbe se je v letu 2010 pri plačevanju električne energije uveljavil t. i. prispevek za učinkovito rabo energije, ki ga kot dobavitelj električne energije kupcem zaračunavamo tudi mi. Do sedaj smo vsa zbrana sredstva iz tega naslova mesečno nakazovali Centru za podpore. V letu 2012 pa lahko na podlagi potrjenega programa za doseganje prihrankov energije del sredstev zadržimo in jih kot nepovratna finančna sredstva namenimo poslovnim kupcem (javnemu in storitvenemu sektorju ter industriji) za:

- vgradnjo toplotnih črpalk,
- vgradnjo sprejemnikov sončne energije,
- obnovo in izboljšanje notranje in zunanje razsvetljave,
- izvedbo energetskih pregledov in
- strokovno svetovanje.

Višina nepovratne finančne spodbude znaša 46,5 eur/MWh letnega prihranka in je omejena z višino prispevka za povečanje učinkovitosti rabe električne energije, ki ga določa uredba.

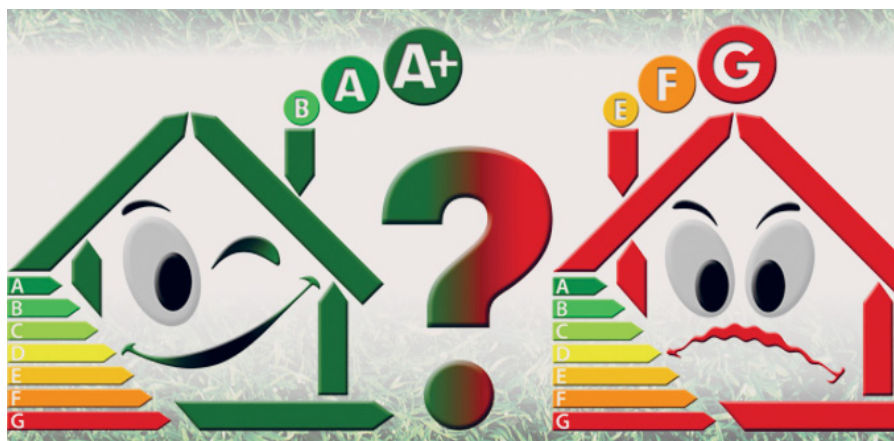
Kako do nepovratnih sredstev?

V skladu s potrjenim programom znašajo nepovratna sredstva za sofinanciranje

ranje ukrepov v tem letu 310.000 eur. Za finančno podporo v obliki nepovratnih sredstev se lahko poslovni kupci prijavijo z oddajo vloge na razpis, ki je bil objavljen 2. 3. 2012 v Uradnem listu in na spletni strani www.energijaplus.si. Prijave na razpis bomo sprejemali do 30. 6. 2012 oziroma do porabe sredstev. Nepovratna sredstva bodo upravičenci prejeli po sistemu »kdo prej pride, prej dobi« in po predložitvi vseh dokazil o zaključeni investiciji v letu 2012. Razpis je odprte narave in ne velja zgolj za kupce Elektra Maribor Energije plus d.o.o.

S skupnimi močmi zmoremo več!

Glede na dejstvo, da projekt oziroma priprava razpisne dokumentacije zahteva tudi tehnično znanje, smo se za pomoč obrnili na sodelavce Elektra Maribor d. d. Veseli smo, da so se našemu vabilu odzvali in da skupaj uspešno »peljemo« projekt k zastavljenemu cilju. Prepričani smo, da bomo tudi v prihodnje s skupnimi močmi stopili korak bližje k našim kupcem in v kar največji meri zadovoljili njihove želje in pričakovanja. To je prvi projekt, ki ga izvajamo skupaj z »mamo« in želimo, da bi bilo tovrstnih projektov čim več. ⚡

Utrinek iz OE Murska Sobota

Predstavitev projekta Družini prijazno podjetje in Pravilnika o preprečevanju mobinga.

Utrinek iz OE Ptuj

Utrinek iz OE Slovenska Bistrica

Ptujčan pregleduje Slovensko Bistrico

Pregledi delovnih skupin s pregledniki iz drugih območnih enot

Skladno z usmeritvami delovnih sestankov pooblaščenec za varnost in zdravje pri delu glede zamenjav izvajalcev pregledov delovnih skupin med območnimi enotami je bil januarja na pobudo območne enote Slovenska Bistrica na pregled delovišča povabljen za izvedbo pregleda pooblaščenec za VZD in PV z območne enote Ptuj. Gospod Zlatko Žerak se je na povabilo odzval in v spremstvu predstavnika enote obiskal delovno skupino nadzorništva Rače na delovišču v Kalšah. Pregled je potekal skladno s stalnimi točkami pregleda. Vzdušje je bilo sproščeno, čeprav se fantje iz skupine preglednika v večini sploh niso poznali. Zlatko Žerak je s svojim sproščenim nastopom in s svojimi izkušnjami ter konkretnimi pobudami takoj vzpostavil pristen stik z vodjo skupine Francem in njegovimi fanti. Rezultat pregleda je bil zapisnik o ustreznosti dela in delovne opreme na delovišču, ki je izkazoval, da v so fantje v konkretnem primeru izpolnjevali vse zahteve po varnem delu. Čeprav je bilo v tem času kar hladno, je bil pregled izveden v celoti zelo uspešno in je tako eden prvih pregledov, ko se med seboj zamenjajo pooblaščenec za VZD in PV za izvedbo pregledov delovnih skupin in delovišč. Seveda je ob obisku skupine nastalo tudi nekaj fotografij, v tem prispevku pa samo kakšna za spomin. ⚡

Besedilo in fotografija: **Marjan Orešič**

Besedilo: **Jurij Tretjak**

Je luč na koncu hodnika?

Spoštovane kolegice in kolegi, kar »korajžno« smo stopili v leto pričakovanj in upanja po boljši gospodarski situaciji. Naj nam uspehi ne zasenčijo pogleda na realno stanje in vse večje pritiske na zaposlene. Gre predvsem za pritiske, da bi zmanjšali pravice zaposlenih, iz česar izhajajo tudi nižji prejemki. Zmanjševanje omenjenega pa ob povečanemu obsegu dela in zahtevah po višji strokovnosti in kvaliteti ne vodi v blaginjo, temveč v nejevoljo, razočaranje in k državljanski neposlušnosti. To so dejstva, s katerimi se sindikalisti in zaposleni srečujemo po vsej državi, še posebej v energetske dejavnosti.

Težko si predstavljam delavke in delavce, ki bi se morali odreči nekaterim delom plače (dodatki za delovno dobo, prehrana, prevozni stroški, regres), hkrati pa bi poleg dodatnih obremenitev in zahtev po hitro in nadpovprečno dobro opravljenih storitvah, ob krajšem dopustu in daljši delovni dobi vse to zmogli brez zdravstvenih in psihičnih posledic. To je enostavno iluzija.

Še manj pa si predstavljam management in nadzorne organe, ki zaradi izčrpanih in izgorelih zaposlenih ne bodo imeli kaj nadzirati in bodo sprejeti gospodarski načrti ostali tistim, ki so jih pisali.

Vedno jasneje postaja, da bomo tudi v sindikatu morali svoje vrste okrepiti s strokovnjaki z ekonomskega, tehničnega in pravnega področja. Jasno je, da se vse »poigravanje« s pravicami zaposlenih dogajajo ravno na pravnem področju in pri delovnopравnih zadevah. Prav tako je jasno, da bo treba organe nadzora v družbah tu in tam opozoriti, da vsi sklepi niso sprejeti v dobro družbe in zaposlenih, ampak da so bili nekateri sklepi sprejeti v dobro le nekaterih ali političnih elit. V sindikatu dejavnosti energetike smo v minulem obdobju poskušali slediti vsem aktualnim dogajanjem v panogah, ki jih pokriva. Sestanki s predstavniki prejšnje vlade, na katerih smo odpirali problematiko ter preko ESOE (ekonomsko socialnega odbora za

energetiko) določali obseg in način reševanja težav, so bili uspešni. Moram pa priznati, da je ravno v zadnjih mesecih, ko je bilo najbolj potrebno, zatajil socialni dialog v celoti. Torej, vlada je odhajala počasi in nezainteresirano, mnenja in težave volivcev in delavcev pa so bila popolnoma brezpredmetna. Nova vlada se je oblikovala skoraj tako kot porod brez plodne vode. Pa vendarle jo imamo.

Upamo, da se ne bodo ponovile izkušnje iz pred nekaj let, ko je bila enotna davčna stopnja zaradi velikega protesta umaknjena z dnevnega reda vlade, in da ne bomo deležni podobnih komentarjev kot tedaj, ko je predsednik Vlade RS komentiral protestni shod, rekoč, zakaj sindikati ne protestirajo spomladi, ko bo bolj toplo. Vsi smo se iz tega obdobja nekaj naučili in naučeno bo morda modro uporabiti v naslednjem obdobju.

Dejstvo je, da smo v sindikatu pripravljeni na dialog in sklepanje kompromisov, kadar gre za pravice zaposlenih. Vendar ne za vsako ceno. Veljajo korektni dogovori, kjer je potrebno z argumenti upravičiti dejstva. Ne gre samo za enostransko delavsko odrekanje. Tudi menedžerske odločitve morajo voditi v racionalno poslovanje.

Tudi na nivoju posameznih družb potekajo aktivnosti in medsebojno informiranje o predvidenih in nepredvidenih dejavnostih, ki se dogajajo izven uradnih krogov. Te druge

se po navadi dolgoročno izkažejo kot prave. V vseh distribucijskih družbah, tudi naši, veljajo PKP, katerim rok trajanja ni potekel ali pa niso bile odpovedane. Posamični primeri so bili dokaj ugodno rešeni in na podlagi teh rešitev so bile sklenjene nove PKP. Najnovejši primer odpovedi PKP delodajalca se je zgodil v Elektru Primorski in to kar med trajajočo stavko. Pa tudi ta stavka je dosegla vrhunec z dogovorom in sporazumom, ki je bil ugoden in obvezujoč za zaposlene in za družbo. Obrazložitev poteka stavke in njenih vsebinskih vzrokov ter način poteka reševanja spora so bili kar transparentni. S sklenitvijo sporazuma o prekinitvi stavke pa je bil dosežen bistven napredek v samem SDE. Ni šlo zgolj za nagrado ob zaključku leta, pač pa za neupravičeno poseganje v PKP, ki je podpisana in veljavna. Zaposleni v Elektru Primorska so postavili nov mejnik v delovanju sindikalnega gibanja za ohranitev pravic delavcev kot nekaj, kar pomeni več kot le pripadnost sindikatom. Stavkajoči člani in nečlani so družno

vztrajali pri spoštovanju PKP ter tako dokazali, da se globoko zavedajo pomena PKP in v njej opredeljenih pravic in obveznosti. Vsi člani sindikata smo odločno podprli kolege s Primorske pri pokončni držbi in enotnosti v boju za ohranitev pravic zaposlenih. V naši družbi smo te dni dobili novega predsednika uprave. Upamo, da bo odločitev modra in preudarna, saj si želimo, da Elektro Maribor v naši regiji ponovno pridobi svoj ugled. Ponovno intenzivno včlanjujemo zaposlene v II. pokojninski steber in zavarovalnici posredujemo vse izključitve, skupaj z zahtevki po izplačilih premij. Izvedli smo uskladitev plač za prvo tromešče smo, sicer v minimalnem odstotku, pa vendar. Pripravljamo predloge o spremembah nekaterih členov PKP, ki bi izboljšali socialni položaj delavcev, pripravlja se redna letna konferenca SDE Slovenije, ki bo pokazala, kaj je še potrebno narediti in kaj ni bilo opravljeno tako, kot smo pričakovali. V naši

družbi pripravljamo predlog organiziranja sindikalnega zaupnika na Energiji plus. Po decembrskem sklepu članov info skupine bo letošnji redni občni zbor članov sindikata za obdobje 2010 in 2011 v maju 2012 v Mariborski čolnarni. Vsem želim veliko delovnega navdiha. V SDE smo odprti za vsakega novega člana, zato vse nečlane vljudno vabim, da se včlanijo in da na ta način s skupnimi idejami in strokovnostjo stopimo na pot enotnosti, solidarnosti in vzajemnosti. Dosegli smo dobre rezultate. Imamo voljo. Imamo željo. Predvsem pa veliko srce za uresničitev tistega, čemur se reče dostojno in kvalitetno življenje. Vsem našim kolegicam in kolegom, ki so postali upokojenci, pa želim zdravja in dolgoletno črpanja sredstev iz Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Lep pozdrav,
Jurij Tretjak,
predsednik SDE Elektro Maribor d.d. ⚡

Svet delavcev

Svet delavcev predstavlja svoje odbore

Ob prenovi sestave uredniškega odbora Infotoka in določitev področij, s katerimi se boste lahko v prihodnje seznanjali v našem časopisu, me je svet delavcev izbral, da poskrbim za aktualno poročanje o delovanju sveta.

Tudi mi smo, kot je bilo doslej, na sedanjem svetu delavcev ustanovili odbore, ki pripravljajo gradivo in vsebino posameznih točk dnevnega reda. Vsak odbor, ustanovljen v okviru sveta delavcev, je na zadnji seji v mesecu januarju predstavil svoj načrt dela do konca mandata. Da bodo zaposleni lahko učinkoviteje sodelovali pri posameznih zadevah, ki se praviloma najprej rešujejo v ustanovljenih odborov, vam jih bom še enkrat predstavil. V vsakem odboru je izbran vodja, ki skrbi za zbiranje informacij, sklicevanje sej odbora in na rednih sejah sveta delavcev tudi za poročanje.

Še enkrat bi pozval vse zaposlene, da se lahko s svojimi pobudami, predlogi ali vprašanji obrnejo na kateregakoli člana

sveta delavcev ali neposredno na vodjo ustanovljenega odbora v okviru sveta delavcev (vodje posameznih odborov so zapisani na prvem mestu).

Na svetu delavcev so bili ustanovljeni naslednji odbori:

- **Odbor za varnost in zdravje pri delu:**
Marko Bračič, Maksimiljan Turin, Edvard Kranjc;
- **Odbor za izobraževanje in usposabljanje:**
Boštjan Rous, Benjamin Metličar, Martin Šarman;
- **Odbor za sodelovanje in komunikacijo s sindikatom:**
Darko Nemec, Arpad Gaal, Vlado Prah, Boštjan Rous;
- **Odbor za motivacijo, nagrajevanje, plačno politiko in spremljanje izvajanja pravilnikov sprejetih znotraj firme:**
Anton Krebs, Arpad Gaal, Zvonko Rottner, Dušan Muršec;

- **Odbor za spremembo Dogovora o sodelovanju delavcev pri upravljanju in Poslovnika sveta delavcev:**

Edvard Kranjc, Miro Pečovnik, Vlado Prah, Darko Nemec;

- **Odbor za delovnopravno, kadrovsko in socialno področje:**

Zvonko Rottner, Miro Pečovnik, Jurij Tretjak, Dušan Muršec;

- **Odbor za počitniške zmogljivosti in stanovanjske zadeve:**

Maksimiljan Turin, Zvonko Rottner, Benjamin Metličar, Vojko Brence;

- **Odbor za organiziranost poslovanja:**

Arpad Gaal, Vojko Brence, Anton Krebs, Marko Bračič.

Ustanovljeni odbori bodo pripomogli k učinkovitemu sodelovanju med upravo podjetja in zaposlenimi. Od uprave podjetja tako tudi v bodoče pričakujemo odgovore na naša vprašanja in pobude. ⚡

Besedilo: **Miro Pečovnik**

Ko svoje delo sprejmeš kot izziv, postane vse zelo enostavno

Predstavljamo vam g. Franca Vampla, vodjo distribucijskega centra vodenja podjetja.

Za pogovor sva se dogovorila v njegovi pisarni v III. nadstropju. Prijetna pisarna z velikimi okni s pogledom na severni del našega mesta ter na Piramido v ozadju daje občutek odprtosti. Največjo pozornost pa so pritegnili trije veliki črni ekrani.

Sogovornik je ves čas najinega pogovora sproščeno sedel za mizo in potrpežljivo in

strokovno odgovarjal na moja laična vprašanja. Razlago je podkrepil z računalnikom. Ob pogledu na ekran sem lažje razumela velikost in povezavo našega daljinsko vodenega omrežja. Pogledala sva tudi film o montaži nove opreme, ki je bil posnet pred leti. Kljub temu, da se pozna samo »na daljavo«, sva govorila še o marsičem drugem. Pogovor z njim je bil zame kot učna ura, na kateri sem izvedela nekaj novega s področja delovanja našega elektroenergetskega sistema. Lahko bi napisala veliko o sistemu delovanja centra samega, o tehniki in tehnologiji, ki jo uporabljamo, da se okvare odpravijo kar najhitreje ter da so odjemalci stalno preskrbljeni z elektriko. Vendar namen intervjuja ni bil, da

pišem strokovni tekst, ampak da napišem nekaj o delovanju moči energije človeka, posameznika, ki je odigral pomembno vlogo v svoji delovni sredini.

Za gospodom **Francem Vamplom** je več kot 40 let delovne dobe v Elektru Maribor in sredi poletja odhaja v pokoj.

Seveda me je na začetku pogovora najprej zanimalo, kakšna je bila zanj pot, ki jo zaključuje. Zanimala me je njegova kariera, napredovanja, tudi razvoj tehnike in tehnologije v DCV-ju, saj je razvoj oddelkov in služb tudi odvisen od angažiranja posameznikov, predvsem pa vodje. Nekaj besed sva rekla tudi o sodelavcih, družini, trenutnem počutju in načrtih za prihodnost.

Gospod Vampl, 40 let je dolgo obdobje. Kako je potekala vaša pot oz. kariera v podjetju?

V podjetju Elektro Maribor sem se zaposlil avgusta 1970. Eno leto sem bil pripravnik, kar je pomenilo, da sem »krožil« po podjetju in s tem dobival delovne izkušnje z več področij. Delal sem v oddelku stikalnih plošč v takratnih Remontnih delavnicah Radvanje, na enoti v Slov. Bistrici ter v projektivi.

Po vojski so me premestili na enoto Maribor mesto, kjer sem gospodu Andreju Kogeu pomagal urejati tehnično dokumentacijo. Veliko sva bila »na terenu«, kar je bila zame izredno koristna izkušnja. Z uvedbo daljinskega vodenja RTP Melje, ki se je pridružil RTP Studenci, ki je bil prvi daljinsko vodeni RTP, se je v centru pojavila potreba po večjem številu dispečerjev. To je bil razlog za mojo premestitev. Po uvajalni dobi sem ostal na tem področju dela do leta 1984. Leta 1985 sem prvi opravil državni izpit za to področje dela.

Začeli ste drugje, veliko let delali kot dispečer, nato ste napredovali.

Od leta 1985 pa vse do danes sem bil odgovoren za vodenje Distribucijskega centra vodenja v Elektru Maribor. V

zadnjem obdobju so me zadolžili še za nabavo in vodenje evidence imetnikov mobilnih telefonov. Ja, čas je s seboj prinašal spremembe na več področjih. Sledili smo jim in vsi vložili veliko truda, iznajdljivosti in kreativnosti.

Omenila sva že, da se je širilo omrežje, da so se spreminjale tehnika in tehnologija, zakonodaja ... Kaj je to pomenilo za vas in vaš center?

Zaradi izgradnje novih daljnovodov in potrebe po nadzoru delovanja le-teh se je pojavila potreba po izmenskem delu (leta 1974 smo organizirali nočno izmeno). Leta 1977 dobili novo sinaptično ploščo. Do leta 1988 smo jo »oživili« z več daljinsko vodenimi RTP. Leta 1992 smo v DCV namestili prvi računalniško podprt sistem za vodenje RTP.

Leta 1999 je nova zakonodaja prinesla potrebo po nadgradnji obstoječih naprav. Morali smo se prilagoditi, ponovno posodobiti. Zapustili smo prostore v I. nadstropju, se preselili v III. in imeli slavnostno otvoritev oktobra 2002. Zadnja dopolnitev aparatur in programske opreme pa je bila 1. 1. 2012.

Ves čas so potrebe narekovalle nove zaposlitve dispečerjev. Danes jih je v centru poleg mene zaposlenih še 11 in en SMS-operater.

Za konec še standardno vprašanje. Kaj radi počnete v prostem času? Kako boste preživljali časa v »tretjem življenjskem obdobju«?

Da sem se odločil za električarja, je predvsem odgovorna mama. Odločitev je bila prava. Nikoli je nisem obžaloval. Zelo rad sem hodil v službo. Vodenje Distribucijskega centra vodenja mi je bil izziv, ki sem ga sprejel z velikim veseljem. Skupaj z ostalimi sem skrbel za njegov razvoj in napredek. Danes je eden od bolj opremljenih centrov v distribucijskih podjetjih Slovenije.

Kaj bom počel v pokoju? Rad hodim v hribe, na izlete. Rad potujem in skrbim za svoj vikend. Izdeloval bom različne lesene izdelke, kot so npr. ptičje hišice, pa še veliko je tega, kar me zanima in veseli.

Mi ostajamo, vi odhajate. Z vami odhaja veliko znanja in izkušenj. Bi nam želeli še kaj povedati, svetovati, sporočiti, da nam bosta delo in druženje še lažja?

Pravzaprav nič posebnega. Morda le to, kar sem že povedal. Ko svoje delo sprejmeš kot izziv, postane vse zelo enostavno. Na poti v svojo pisarno sem se kar zamislila nad njegovim zadnjim stavkom. Resnično, pri vsakem delu je treba uživati. Vse naloge je potrebno videti kot izziv, kot nekaj, kar znaš in zmoreš. ⚡

Besedili in fotografija: **David Gril**

Bron za Zvonka Rottnerja

19. zimske športne igre elektrodistribucijskih podjetij Slovenije

V Cerknem so se v hudem mrazu po strminah spustili le najpogumnejši. Pohvala je namenjena prav vsem, še posebej pa Zvonku Rottnerju, ki je Elektru Maribor prismočal bronasto medaljo.

Letošnje že 19. zimske igre elektrodistribucijskih podjetij Slovenije so potekale v športnem centru Cerkno. V hudem mrazu in burji je igre organizirala Elektro Primorska. Tekmovanje je potekalo v veleslalomu,

ki se je pričel ob desetih in smučarskih tekih s pričetkom ob trinajstih.

Ekipa Elektra Maribor je tokrat krenila na igre z avtobusom ob 5:30 izpred OE Maribor z okolico in se ustavila v Slovenski Bistrici, kjer so se nam pridružili tamkajšnji tekmovalci. Skupaj smo nadaljevali pot proti smučišču.

Po prihodu na spodnjo postajo smučišča smo se podali na vrh, ne vedoč, kaj nas na vrhu čaka. Pričakovali smo mraz, ne pa tudi vetra, ki je bil tako, da smo bili oblečeni kot Eskimčki. Sledila je razdelitev štartnih števil ob čaju in kavi ter ogled proge in priprava na vožnjo v nemogočih vetrovnih razmerah za veleslalomiste.

Tekači so do svojega starta prebili v smučarski koči, kjer smo jih nato zamenjali tisti, ki smo svojo nalogo opravili na veleslalomu.

Le redki so se podali na prosto smučanje v teh ekstremno mrzlih razmerah. Po končanih tekih nas je pot peljala proti hotelu Cerkno, kjer smo se ob podelitvi rezultatov ter ob večerji in zvokih glasbe družili z elektrodistribucijskimi podjetji, Informatiko in SODO-m.

Ekipo Elektra Maribor je z bronasto medaljo nagradil Zvonko Rottner iz SE Maribor, ki je tretje mesto dosegel v veleslalomu, in sicer v skupini od 50 do 59 let. ⚡

Srečanje Športnega društva

Vabimo vas na srečanje Športnega društva, ki bo potekalo v soboto, 12. maja 2012. Upravni odbor športnega društva organizira

športno srečanje z občnim zborom v športnem parku Iršič pri Slovenski Bistrici. Športni pozdrav! Vabljeni!

Besedilo in fotografija: **Marjan Kovač**

Hasta la victoria siempre – vse do končne zmage

Odločitev je padla – gremo na Kubo

Grafit v Holguinu

Kaj pozimi najbolj pogrešamo? Mogoče dopust v toplih krajih? Če pa te tople kraje zares doživimo in se polni prijetnih doživetij in čudovitih spominov – na primer na turkizno morje in beli pesek, na mojito, cubo libre in daiquiri – vrnemo domov, je potrebno to zapisati. To je zgodba o Kubi ...

Havana in muzej ruma

Pot po Kubi smo pričeli v Havani, glavnem mestu države, ki je 5,5-krat večja od Slovenije. Na letališču smo zamenjali evre v konvertibilne pese, ki so edino plačilno sredstvo turistov na otoku. Domačini uporabljajo nacionalne pese, a kaj, ko trgovin skoraj ni, pa še tiste, v katerih naj bi kupovali s svojo valuto, so skoraj prazne. Za preživetje se mora znati vsak sam.

Prespala sva v šestnajstem nadstropju hotela na Aveniji Malecon, ki je tik ob obali Atlantskega oceana.

Naslednji dan smo si ogledali stari del mesta s katedralo. Obiskali smo muzej

Bogata ponudba za nacionalne pesose

ruma Havana club (nekoč Bacardi) in poskusili najprej rum, potem mojito, nekateri še cubo libre, tisti najbolj utrjeni, še daiquiri. Kosilo smo si privoščili na strehi hotela s čudovitim razgledom na mesto in na staro trdnjavo, kjer je plapolala modro-rdeče-bela kubanska zastava.

Znamenitosti Havane

Po kosilu smo sedli v slovite stare avtomobile in si iz njih ogledali novo mestno jedro: Avenijo Malecon, Trg revolucije,

kjer je kdove kolikokrat dolge ure govoril Fidel Castro, predsedniško palačo, Centralni park, Kapitol, univerzo in Callejon de Hamel, ki spominja na ljubljansko Metelkovo. Zvečer pa še obisk znamenitega kabareta Tropicana, ustanovljenega leta 1939, kjer se ples, glasba in igra luči združijo v pravi spektakel pod vejami palm in zvezdnatim nebom.

Na ulici Havane

Zapata – krokodili in korale

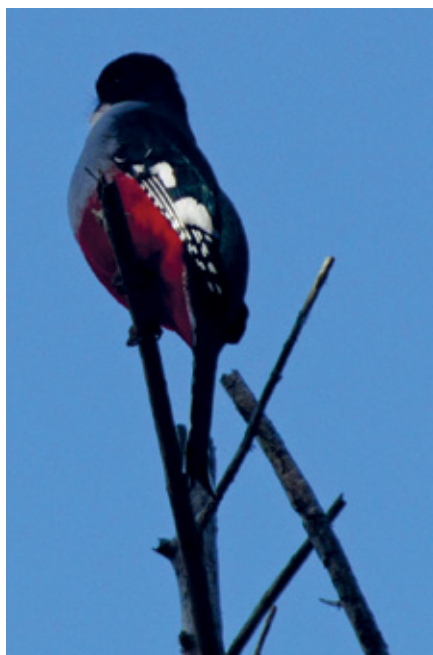
Po naporni noči smo pot nadaljevali mimo plantaž agrumov in sladkornega trsa proti polotoku Zapata, kjer smo obiskali krokodiljo farmo in naselje prvotnih prebivalcev, Indijancev Tainos, ki pa so že izumrli. Zapeljali smo se proti Prašičjemu zalivu, kjer je leta 1961 potekala ena najpomembnejših bitk malega Davida (Fidela) proti velikemu Goljatu (CIA). Pri jami La Cueva de los Peces, 70 m globokem naravnem bazenu vzdolž prelomnice, smo lahko v toplem karibskem morju opazovali korale.

Cienfuegos z botaničnim vrtom

Prespali smo v Cienfuegosu (sto ognjev), kjer smo naslednji dopoldan uživali v all inclusive storitvah in toplem morju. Na plaži sva srečala slovenska izseljenca, ki že več kot pol stoletja živi v Kanadi in vsako zimo, podobno kot številni upokojenci, obiščeta Kubo. Po kosilu smo si ogledali Cienfuegos, rojstni kraj Bennyja Moreja, najbolj znanega kubanskega glasbenika vseh časov, Batistov Casino in največji botanični vrt na otoku.

Tokororo – ptič kot Kuba

Pot nas je vodila v gorovje Esacambay do letovišča Toppes de Collantes na višini 770 m. Našemu kubanskemu šoferju, ki res ni imel pojma o vožnji, in kitajskemu

Tokororo

avtobusu se lahko zahvalimo za čudovit sprehod pod zvezdnatim nebom, saj avtobus ni zmozel vzpona.

Naslednji dan smo se na starih ruskih tovornjakih zapeljali do narodnega parka Guanayara in se odpravili na sprehod po tropskem zelenju. Palme so se mešale z borovci, neverjetna kombinacija, najbolj spretni pa so lahko slikali tokororoja, nacionalno ptico v barvah kubanske zastave, ki simbolizira svobodne Kubance, saj v ujetništvu nikoli ne preživi.

Pri 45 metrov visokem slapu smo se okopali v naravnem bazenu in si privoščili tuš pod slapom. Zvečer pa neprijetno presenečenje: namesto hotela v znanem letovišču Playa Ancon nas je čakal nadomestni hotel, tako da je odpadlo večerno kopanje.

Trinidad – raj za fotografe

Dopoldan smo v dolini Los Ingenios obiskali plantažo sladkornega trsa in se seznanili s težkim življenjem afriških sužnjev, nato je sledil obisk kubanskega bisera, stare prestolnice sladkornega trsa, Trinidade, ki je pod zaščito Unesca. Porazgubili smo se po kolonialnih ulicah Trinidade, pravega raja za fotografe.

Po stopinjah Che Guevare in Guantanamo

Nadaljnja pot nas je vodila po nižinski Kubi med polji sladkornega trsa in ananasa do Camagueya, prestolnice kubanskih kavbojev. Na avtobusu smo si vožnjo popestrili z učenjem že skoraj ponarodele pesmi Guantanamera, zapeli smo tudi nekaj partizanskih in povlekli lističe z našimi revolucionarnimi imeni; midva sva postala Raul in Aleida ter se pripravili na dan D, ko smo obiskali slovitto Comandacio de la Plata.

Hodili smo po stopinjah Che Guevare, argentinskega zdravnika in revolucionarja, Castra in drugih upornikov, ki so z gorovja Sierra Maestra dve leti bojevali gverilsko vojno. Tukaj je začel oddajati radio Rebelde, ki obstaja še danes. Pogled se nam je ustavil na najvišjem vrhu Kube, 1974 m visokem Picu Turquino.

Na poti proti južnemu delu otoka smo se približali zloglasnemu Guantanamo, kjer imajo Američani 116 m² veliko bazo, obdano z bodečo žico.

Priprave na streljanje ob sončnem zahodu

Santiago de Cuba – zibelka glasbe in revolucije

Zvečer pa smo dočakali Santiago, zibelko kubanske glasbe in revolucije. Mesto je zgrajeno na številnih gričih, krasijo ga raznobarvne kolonialne stavbe, na vsakem koraku lahko slišiš glasbo. Mesto dobesedno živi za glasbo in ples. Ogledali smo si »plesišče« Casa de La Trova. Na pokopališču Santa Ifigenia smo bili priče menjavi častne straže pred mavzolejem narodnega heroja Joseja Martija. Videli smo še najstarejšo hišo Diega Valazqueza iz leta 1515, muzej Karnevala in zvečer še trdnjavo del Morro, kjer smo prisostvovali vsakodnevnemu obredu, streljanju s topom ob zahajajočem soncu.

Naslednje jutro smo se ustavili pri svetišču El Cobre, kjer je bil nekoč rudnik bakra, mi pa smo obiskali cerkev »Naše milostne gospe«. Nato smo si Holguin, presenetljivo urejeno in prijazno mesto, ogledali s hriba, seveda šele potem, ko smo v hudi vročini premagali več kot 450 strmih stopnic. Zvečer smo bili že v Guardalavaci (pazi kralvo) z obveznimi all inclusive zapestnicami. Namesto da bi uživala v obilju brezplačne hrane in pijače, sva se z najetim skuterjem odpeljala v 40 km oddaljeni Banos in uživala v pogledu na čudovito pokrajino s polji bananovcev. Na cesti sva le redko srečala kak stari ruski tovornjak, pogostejše so bile volovske in konjske vprege ter jezdec na konjih. Po kosilu je bilo še dovolj časa, da preveriva temperaturo Atlantika.

Santa Clara z mavzolejem Che Guevare

Sledil je dan na avtobusu, saj je bila pot do Santa Clare dolga. Tu smo si ogledali mavzolej Che Guevare in oddrveli proti hribovju Guaniguanico do Las Terrazas, kjer smo se sprehodili po plantaži kave in si privoščili kopanje v tolmunu reke San Juan.

Besedilo in fotografija: **Dragan Radulović****Vinales s fotovoltaiiko**

Na poti proti Vinalesu smo se ustavili še na plantaži tobaka in si ogledali tovarno cigar. Vinales je ugnezden v gorovje Sierra de Los Organos. Milijone let so reke glodale podzemne jame v mehki apnenec, nad jamami pa se dvigujejo čudovite mogote. Po kraški jami Cueva de India smo se zapeljali s čolnom, a nas ni očarala, saj imamo v Sloveniji Postojnsko jamo, za povrh pa še Škocijanske jame. Dolino Vinales je pred leti prizadel orkan in z mednarodno pomočjo so zgradili nove hiške, opremljene s fotovoltaičnimi sprejemniki. Sprehodili smo se do prazgodovinskega Murala, kjer je na skalah umetnik Gonzalez Morillo 1961 upodobil razvoj naše vrste od polža preko dinozavra do človeka.

Cayo Levisa – raj na Zemlji

Predzadnji dan smo obiskali otok Cayo Levisa, pravi raj na zemlji. Zamislite si plažo iz reklame za Raffaello in naju, kako uživava na belem pesku v čudovitem turkiznem morju. Pa še skoraj nič turistov, saj jih vsak dan pripelje le ena ladjica.

Cojimar – tukaj je nastala knjiga Starec in morje

Zadnji dan smo se v vrtu Orhidej v Soroi čudili raznobarnim cveticam, grmovnicam in mogočnim drevesom. V ribiški vasici Cojimar smo si ogledali Hemingwayev spomenik. Od tu je hodil s svojo ladjo Pilar na ribolov in pisal knjigo Starec in morje. Obiskali smo tudi Hemingwayev muzej in si v znameniti Floriditi, kjer se je pisatelj večkrat ustavil, privoščili kosilo z obveznim daiquirijem. Izvedeli smo, da je sam pisatelj izboljšal recept za pripravo priljubljenega koktajla, zato ni čudno, da je moja boljša polovica spila kar dva.

Negotova prihodnost

Tako je bilo naše potovanje sklenjeno, začeli smo v Havani, prevozili ves otok in pot spet zaključili v Havani. Imela sva srečo, doživela sva še pravo Kubo, vendar pa se že na vsakem koraku čutijo spremembe. Šolanje je še brezplačno, zdravstvo je zastoj, a kako dolgo še? Nekateri nestrpno čakajo spremembe, drugi se jih boji. Le kaj jim bo prinesla prihodnost? ⚡

Zelo urejena dežela

Angleži so pregovorno vljudni, njihova mesta pa urejena

Tradicionalni vaški pub

Zgodba se prične pri »najbolj nepomembni stvari na svetu«. Nogometu. Pisalo se je leto 1966, ki ga navijači beograjskega Partizana nikoli ne bomo pozabili. Tega davnega leta je Partizan postal evropski podprvak. V finalu nas je premagal kraljevi klub iz Madrida. Česar Partizanovci nikoli ne bomo pozabili, je, da smo v polfinalu premagali sloviti Manchester United (MU). Na prvem srečanju pred 60.000 glavo množico na stadionu JNA je zmagal Partizan z rezultatom 2:0. Teden pozneje je na povratni tekmi pred 62.500 navijači na »sveti travi« Old Trafforda zmagal MU z 1:0. Tako smo ustavili legendarnega managerja Matta Busbyja in njegove varovance – sira Bobby Charltona, Denisa Lawa, George Besta, Nobby Stilesa in ostale. S to zmago je Partizan dosegel svoj največji uspeh. Od leta 1966 smo tako 'Partizanovci' tudi navijači Manchestra Uniteda.

O 'Angliji'

In potem sem, tako kot vsi šolarji, spoznaval Anglijo skozi šolski program v osnovni šoli in na gimnaziji. Ni bilo priložnosti, da bi jo v živo videl in doživel. Geografsko je Britanija deveti otok po velikosti na svetu in največji evropski otok. Politično Anglija, Škotska in Wales sestavljajo Veliko Britanijo ali Britanijo. In če upoštevamo še Severno Irsko, dobimo Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland).

Sedaj pa zares

Ko mi je starejša hči Anja zgodaj spomladi leta 2009 »med vrsticami« sporočila, da se bo mogoče prijavila na razpis za mednarodno izmenjavo študentov, sem to njeno zamisel kar hitro pozabil. Čez dober mesec pa mi je že sporočila, da bo naslednje študijsko leto na univerzi Cranfield v Angliji. »Prosim?! ...« Prepozno. Vsi papirji so bili že urejeni, študijski program potrjen, urejeno bivanje v vasi Cranfield. Prečudovito, a obenem tudi zahtevno, naporno ter pestro študijsko leto je hitro minilo. Po Anjini vrnitvi iz Anglije in končanem študijskem letu sem izvedel, da bo zelo uspešno študijsko leto pravzaprav zaključeno šele naslednje leto s slovesnostjo ob zaključku študija in s podelitvijo diplom in priznanj. »Foter, prideš na promocijo v Cranfield?« Seveda je bil edini možni odgovor: »Seveda, Angie, pridem!«

Potovanje v Cranfield

Potovanje do zagrebškega letališča Pleso v zgodnjih jutranjih urah tistega junija je minilo v razmišljanju o tem, kako se ne izgubiti na londonskem letališču Heathrow, tretjem najbolj prometnem letališču na svetu in prvem v EU, če upoštevamo samo potniški promet (67 milijonov potnikov na leto). Letališče ima dve paralelni vzletno-pristajalni stezi in pet terminalov. Med posameznimi terminali vozi podzemna železnica. Peti terminal je bil zgrajen leta 2008, stal je 4,3 milijard funtov, ima 60 parkirnih mest za letala, kapaciteto 30 milijonov potnikov na leto in več kot 100 trgovin in restavracij. Malo so me tolažile hčerine besede: »Na letališču je vse tako dobro označeno, da se ne moreš izgubiti.« Po četrtturnem postanku na reškem letališču nas je letalo popelja-

lo proti severozahodu. Najprej čudovit prelet Alp, potem Francije in že smo se znašli nad Rokavskim prelivom. Zaradi gneče na Heathrowu smo dobili še četrte ure bonusa za panoramski ogled Londona. S ptičje perspektive so mi v spominu najbolj ostali plansko zgrajeni deli Londona, ki jih sestavljajo vrste tipskih hiš. Le-te so zgrajene iz znane 'the original London brick', ki se uporablja že 130 let in iz katere je zgrajenih več kot 5 milijonov hiš.

Na Heathrowu je resnično vse urejeno tako, da se ne moreš izgubiti. Hitro smo

se znašli na avtobusni postaji National Expressa in kupili vozovnice (povratna približno 15 funtov po osebi) do Milton Keynesa, novega mesta, ki je bilo zgrajeno v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja in se nahaja kakih 50 milj (80 km) severozahodno od centra Londona.

Avtobusi so zgodba zase. Sedeži so usnjeni, vse je popolnoma čisto, varnostni pasovi in veliki monitor, na katerem vidiš to, kar vidi voznik avtobusa. Prtljago v prtljažnik in iz prtljažnika pospremi voznik. Vožnja od letališča Heathrow do me-

V klasičnem stilu

A Double decker bus

sta Milton Keynes traja nekaj več kot eno uro. Od Milton Keynesa do Cranfielda pa smo vzeli taksi.

Milton Keynes

Milton Keynes je zanimivo, novo mesto, ki je nastalo v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Nastalo je kot odgovor na idejo, da se razbremeni pritisk priseljevanja v London. Mesto ima cca. 250.000 tisoč prebivalcev. Neposredno je povezano s podzemno železnico z Londonom ter vsem, kar je potrebno za normalno

življenje prebivalstva. Ker je to novo mesto, so ulice v glavnem pravokotne druga na drugo. Je pa to eno izmed satelitskih naselij velemesta, ki jim rečejo 'dormer town', kar v prevodu pomeni 'blokovsko spalno naselje'.

V našem programu bivanja v Angliji je bil 9. junij 2011 'dan brez obveznosti'. Imel sem možnost iti na panoramski ogled Londona z avtobusom ali pa ostati v vasi. Odločil sem se, da ostanem v Cranfieldu in si ogledam vas, univerzo in kampus.

Cranfield je vas v grofiji Bedford. Ima ne-

kaj manj kot 5000 prebivalcev, svoj časopis Cranfield Express, tri gostilne, nekaj restavracij, nogometni klub FC Cranfield United (ki ima nogometno igrišče z razsvetljavo), frizerja, dva mala supermarketa, tri prodajalce avtomobilov, nujno medicinsko pomoč in zobozdravnika, dva parka, igrišče za otroke, pošto, cerkev, pokopališče, dve šoli, univerzo ... Univerza pa ima svoje letališče, tehnološki park in kampus za študente in profesorje.

Vreme

9. junij je bil v Cranfieldu tipičen otoški dan. Sončna in rahlo deževna obdobja so se izmenjavala vsaki dve uri ali tri ure. Kljub temu je bilo zelo prijetno, temperatura je bila okrog 20°C.

Obisk v pubu

Obisk Anglije ne bi bil popoln brez nočnega obiska tradicionalnega puba. S svojim sorodnikom (ki živi v Wolverhamptonu) in njegovimi kolegi sem bil v pubu v mestecu Hitchin. Nepozabno doživetje. V pubu se stoji, čim bližje točilnemu pultu, toliko boljše, ker je strežbo samo pri točilnem pultu. Pije se pivo. Ko sem naročil soft drink, sem bil deležen pogleda celotne družbe. Pijača se naroči pri točilnem pultu, pijačo sami prinesemo družbi, naročena pijača se plača takoj in to za celo družbo. Po zaprtju puba smo šli na večerjo v indijsko restavracijo. Vse jedi so strupeno pekoče. Tudi jed, za katero mi je natakar zatrdil, da je light spicy food.

Vljudni

In če bi moral z enim stavkom opisati videno in doživeto, bi se stavek glasil: izredno urejena dežela z zelo skromnimi, racionalnimi in vljudnimi ljudmi. Kar se vljudnosti tiče, imam občutek, da tudi če bi koga pohodil, bi se ta opravičil s »Sorry!«. ⚡

”Pisalo se je leto 1966, ki ga navijači beograjskega Partizana nikoli ne bomo pozabili. Tega davnega leta je Partizan postal evropski podprvak.”

Tradicionalni poštni nabiralnik

Novi sodelavci

gospa Tamara Rotvein,
referent za splošne zadeve, Uprava

gospod Boštjan Kaučič,
voznik – strojnik, SE Maribor

gospod Robert Ornik,
voznik – strojnik, SE Maribor

Besedilo: **Aleksandra Kohek**
Fotografije: **osebni arhivi**

Iščemo naj fotografijo pomladi

Fotografski razpis

Radi fotografirate in bi želeli svoje fotografije pokazati tudi drugim? Za zaposlene Elektra Maribor d.d. smo pripravili nagradni razpis za 'naj fotografijo pomladi'.

Tema: pomlad je prišla

Čas razpisa: od 5. aprila do 15. maja

Kdo se lahko prijavi: zaposleni v družbi Elektro Maribor d.d.

Prijava mora biti podana v dveh identičnih izvodih in mora vsebovati:

- fotografijo, natisnjeno na format A4,
- naslov fotografije (na zadnji strani fotografije),
- ime, priimek avtorja, enoto, kjer je zaposlen, kontaktni telefon in/ali elektronski naslov (na zadnji strani fotografije).

Prijava pošljite v zaprti kuverti v službo za odnose z javnostmi s pripisom 'za natečaj'.

Komisija: profesionalni fotograf in člani uredniškega odbora Infotoka

Objava: s prijavo na razpis se lahko fotografija brez dovoljenja avtorja objavi v Infotoku in e-Infotoku.

Nagrade:

- 1. mesto:** dvodnevni najem našega počitniškega objekta po dogovoru (v terminu, ki ni zaseden).
- 2. in 3. mesto:** merilnik porabe električne energije.
- 4. in 5. mesto:** promocijski material družbe.

Vabljeni! ♡

Besedilo: **Karin Zagomilšek**

Pomladni recept

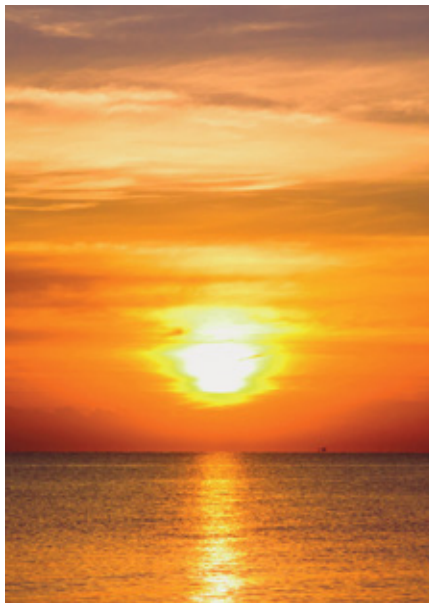
Motovilec s pomarančo in medom

Pomlad našemu telesu postavlja nove zahteve, brbončicam pa nove okuse. Predlagamo, da preizkusite naslednji recept.

Sestavine: 25 dag motovilca, 3 pomaranče, rdeči vinski kis, olivno olje, žlička medu, žlička gorčice, 6 žlic pomarančnega soka, poper, 3 dag parmezana. Pomarančam moramo odstraniti vso belo kožico!

Parmezan narežemo na zelo tanke rezine. Motovilec očistimo, operemo in osušimo. Pomaranče olupimo in razdelimo na krlje, ki jim odstranimo vso belo kožico. Dve žlici kisa, 3 žlice olivnega olja, med, gorčico in sveže stisnjen pomarančni sok razžvrkljamo ter prelijemo čez motovilec in pomaranče. Zmešamo in potresemo z rezinami parmezana. Po želji v solato dodamo na trakove narezano panceto ali pršut. ⚡

Recept prispevala: Bernarda Kos

Beseda 'sonce' v različnih jezikih

To besedo znaš, da več jezikov rad imaš!

diell (albanščina)
sun (angleščina)
 شمس; izgovor: shams (arabščina)
 сонца (beloruščina)
slunce (češčina)
päike (estonsščina)
aurinko (finščina)
soleil (francoščina)
 ήλιος; izgovor: ilios (grščina)
lā (havajščina)
 सूरज; izgovor: sūraja (hindijščina)
 שמש; izgovor: Shemesh (hebrejščina)
sunce (hrvaščina in srbščina)
matahari (indonezijščina)
sole (italijanščina)
 太阳; izgovor: tǎiyáng (kitajščina)
nap (madžarščina)
Sonne (nemščina)
 دی شروخ; izgovor: aftab (perzijsčina – farsi)
słońce (poljščina)
sol (portugalščina)
soare (romunščina)
 солнце; izgovor: solnts (ruščina)
slnko (slovaščina)
juu (svahili)
sol (španščina)
güneş (turščina)
ilanga (zulu)
 mặt trời (vietnamščina) ⚡

ISO certifikati

SI
 ISO 9001 Q-348
 ISO 14001 E-128
 BS OHSAS 18001 H-046

OSNOVNI CERTIFIKAT

Infotok je tiskan na 100% recikliranem papirju **Cyclus Offset** z evropskim znakom za okolje DK/11/1.

Z izbiro recikliranega papirja Cyclus namesto navadnega smo s to naklado Infotoka okolje razbremenili za

73 kg CO₂

in prihranili

1.042 kWh električne energije

4.686 litrov vode

363 kg lesa.

Vir: www.arjowigginsgraphics.com

Po dežju vedno posije **SONČEK!**

Fotovoltaika

Postavimo vam sončno elektrarno na ključ!

Elektro Maribor vam nudi celoten inženiring pri projektiranju in gradnji sončnih elektrarn pri izvedbi na ključ – od zamisli do priključitve.

DO **2.000 €**
popusta*!

Pri nakupu sončne
elektrarne do
20.4.2012!

Več informacij na:
www.elektro-maribor.si ali
tel. 02 22 00 931, 02 22 00 932.

SONČEK

Sončna elektrarna na ključ.

*Ob podpisu pogodbe in plačilu avansa do 20.4.2012 vam pri naročilu sončne elektrarne do 20 kWp podarimo 1.000 EUR popusta, pri naročilu sončne elektrarne nad 20 kWp pa vam podarimo 2.000 EUR popusta.

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

